DETEKTIV NEMOGUĆEG

MARTI MISTERIJA

BROJ 81

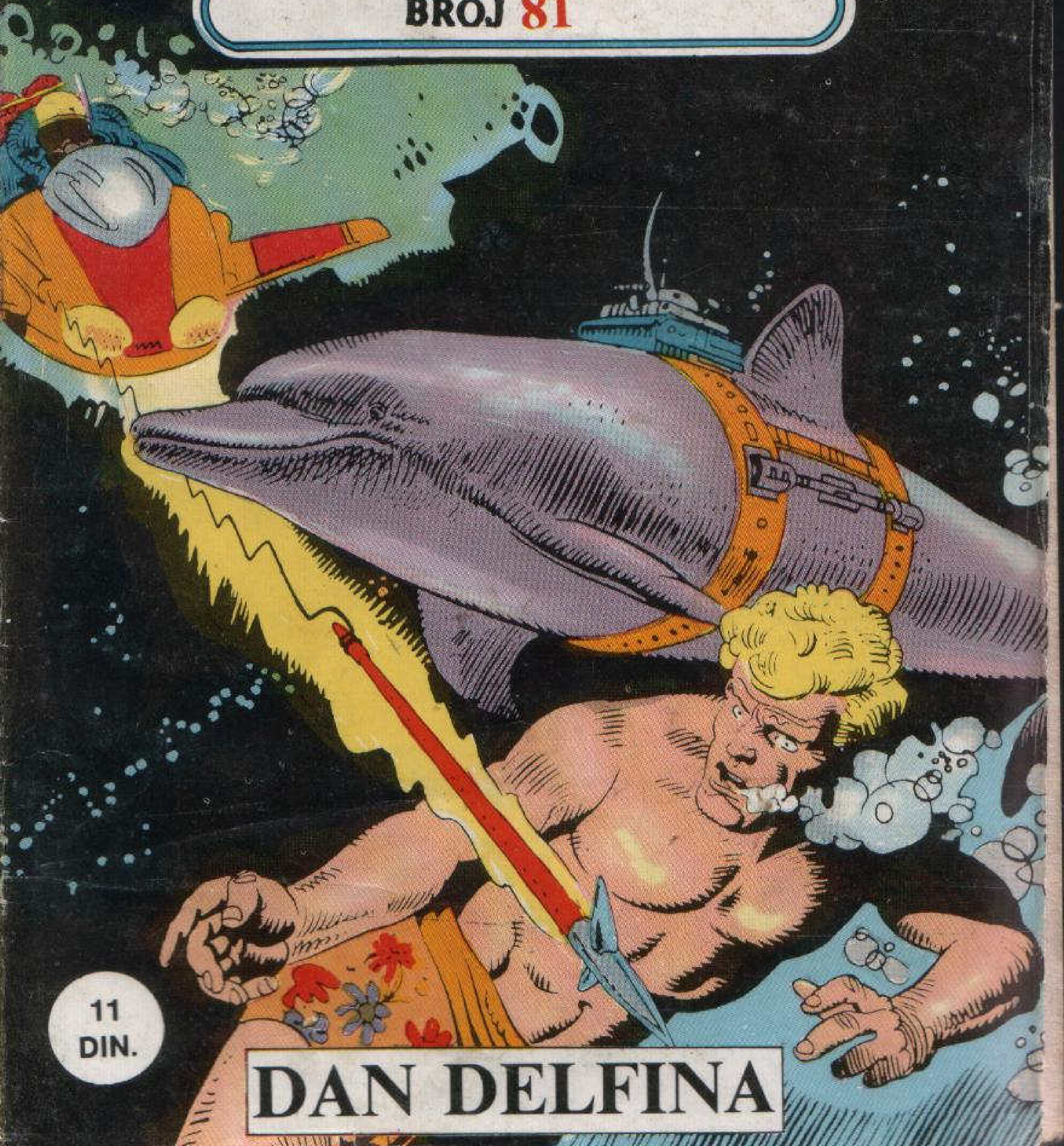

11 DIN.

DAN DELFINA

DAN DELFINA

CRTEŽ: BIGNOTTI • TEKST: CASTELLI

NA MORSKOM DNU, IZMEĐU BAHAMSKIH OSTRVA I KUBE, LEŽI PROTOTIP AMERIČKOG ELEKTRONSKOG SONARA. DA BI GA IZVADILI, PRIPADNICI OBAVEŠTAJNE SLUŽBE NAMERAVAJU DA SE POSLUŽE DELFINIMA KOJE DRESIRAJU EDVIN IRVIN I FRED BREND, DVOJICA NAUČNIKA IZ MAJAMIJA. ZA TO VREME, NA KRITU, MARTI MISTERIJA I JAVA OTKRIVAJU PODZEMNU LABORATORIJU GDE JE NEKI STARI NAROD, MOŽDA ČAK I ATLANTIĐANI, STVARAO „HIBRIDE" KAO ŠTO SU SIRENE, MINOTAURI I KENTAURI...

PROKLET-
STVO!
MGRRR...
PASJI SIN JE UNIŠTIO SVAKI TRAG LABORATORIJE, KAKO SU NAREDILI „LJUDI U CRNOM".
SADA NAM PREOSTAJE DA OBAVESTIMO POLICIJU I DA SE NADAMO DA NEĆEMO UPASTI U NOVE NEPRILIKE.
U SVAKOM SLUČAJU, PUTOVANJE NA KRIT ZAVRŠILO SE ONAKO KAKO JE I POČELO.

MAJAMI...
N.U.R.D.C.
LUDO! APSOLUTNO LUDO! JASNO MU JE REČENO DA DELFINI MOGU DA SE SPUSTE NAJVIŠE DO STO METARA.
UZALUD... ADMIRAL FORBES I PORED TOGA NAMERAVA DA IH IZLOŽI POGIBELJI TERAJUĆI IH DA IDU NA TRISTA METARA DUBINE! SVI ĆE UGINUTI!
MEĐUTIM, UKOLIKO BIH ODBIO, NAŠAO BI SE NEKO DRUGI KO BI NASTAVIO RAD NA PROJEKTU. NA ŽALOST, DELFINI NE PRIPADAJU MENI.
?!
MOŽDA TI MOGU POMOĆI, IRVIN.
KO JE TO REKAO?

JA, PROFESORE.
PATSI! ALI...
DA, PROGOVORILA SAM. A AKO SMEM DA PRIMETIM, NAGLAŠAK MI JE SJAJAN.
VEROVATNO SAM PREMOREN...
NISI POMERIO PAMEĆU, PRIJATELJU. VERUJEM DA ZNAŠ KAKO DELUJU INJEKCIJE ALGINA.
ALGINA? NEMOGUĆE! KORISTIO SAM GA BEZBROJ PUTA, I...
ALI, ŠTA TO RADIM? RASPRAVLJAM O MEDICINI SA DELFINOM!

OH, OPROSTI... JA...
NE LJUTIM SE JER ZNAM DA NISI ŽELEO DA ME UVREDIŠ. UOSTALOM, I LJUDI SU ŽIVOTINJE.
DAKAKO, SAVRŠENO MI JE JASNO DA SI IZNENAĐEN, PA ĆU POKUŠATI DA TI DAM OBJAŠNJENJE.
NIJEDAN NAUČNIK JOŠ NIJE OTKRIO DA POSTOJE **DVA** TIPA DELFINA... „NORMALNI" I **MUTANTI**, POPUT MENE.
NARAVNO, MUTANTE JE **VRLO TEŠKO** UHVATITI ZAHVALJUJUĆI NJIHOVOM, TO JEST, **NAŠEM** LUKAVSTVU. U MOM SLUČAJU SE RADILO O OSAMUĆENOSTI USLED NEVREMENA.
ZNAČI LI TO DA SI ODUVEK UMELA DA GOVORIŠ?
NE. MEĐUTIM, MI MUTANTI SMO NA ISTOM INTELEKTUALNOM NIVOU KAO LJUDI.

"MEĐUSOBNO KOMUNICIRAMO SLUŽEĆI SE MALIM BROJEM FONEMA **KOJE SU NAM NEOPHODNE**, A OSTATAK VREMENA PROVODIMO **RAZMIŠLJAJUĆI I ZABAVLJAJUĆI SE**."
MOGLI BISMO SE NAZVATI **EPIKUREJCIMA...** JASNO, U PRAVOM SMISLU TE REČI.
ODNOSNO?
NISMO PROŽDRLJIVI KAO EPIKUR, ZADOVOLJAVAMO SE NAJOSNOVNIJIM I PREZIREMO SVE SUVIŠNO.
GDE SI TO NAUČILA?
NEMA RAZLOGA ZA ČUĐENJE, IRVIN. NAŠA RASA JE MNOGO STARIJA OD VAŠE.

SADA ĆEŠ ME VEROVATNO ZAPITATI KAKO JE ONDA MOGUĆE DA NISMO RAZVILI SOPSTVENU **CIVILIZACIJU**. UKOLIKO ZANEMARIMO ČINJENICU DA NAS, S OBZIROM NA REZULTATE DO KOJIH JE DOŠLA LJUDSKA, STVAR OSOBITO NE INTERESUJE...
...DA BI SE CIVILIZACIJA RAZVILA, TREBA ISPUNITI **PET USLOVA**, A ONI SU...
ZNAM... ZNAM...
NISTE U STANJU DA IZRAĐUJETE ALATKE.
TAČNO! ZAISTA NIJE LAKO VADITI RUDU ILI RADITI NA STRUGU KADA UMESTO RUKU IMAŠ PERAJA.
ZA IME SVETA, PATSI! AKO SVE OVO NIJE SAN, OBJASNI MI KAKO TO DA SI **PROGOVORILA**.
PA, KADA SI MI DAO INJEKCIJU, OSETILA SAM KAKO MI VRUĆINA UDARA U GLAVU. SVE BIOLOŠKE I FIZIOLOŠKE AKTIVNOSTI UBRZANO SU NASTAVILE RAD...
...A **NEURONI** U MOŽDANOJ KORI VIŠESTRUKO SU POVEĆALI MOĆ PERCEPCIJE. TAKO SAM NAUČILA DA **OPONAŠAM** TVOJ JEZIK KOJI SAM, UOSTALOM, ODUVEK ZNALA, KAO I MNOGE DRUGE.

KADA SE BUDEŠ POVRATIO OD IZNENAĐENJA, RAZMISLI O OVOME ŠTO SI ČUO. VEOMA SAM TI ZAHVALNA ŠTO SI MI SPASAO ŽIVOT I ZBOG LJUBAVI KOJU OSEĆAŠ PREMA MOJOJ SABRAĆI...
...PA HOĆU DA TI POMOGNEM DA REŠIŠ PROBLEM SA SONAROM. MI MUTANTI IZDRŽAVAMO MNOGO VEĆI PRITISAK...
?
...I ZA MENE ĆE TAJ POSAO BITI PRAVA IGRA. POTOM ĆU SE VRATITI U MORE. NADAM SE DA ME NEĆEŠ TERATI DA OVDE PROVEDEM OSTATAK ŽIVOTA.
NE, PATSI! NIKADA TO NE BIH UČINIO.
ODLIČNO.
ONDA SMO SE DOGOVORILI. NAPRAVI PLAN SA SVOJIM PRETPOSTAVLJENIMA.
DOBRO... UKOLIKO PRE TOGA NE POLUDIM! MORAM DETALJNO ISPITATI ALGIN.
NEVEROVATNO!

DELFIN... GOVORI!
ALGIN! IZGLEDA DA ĆE TA SUPSTANCA DOVELA DO TRANSFORMACIJE.
TREBA SMESTA OBAVESTITI FORBESA. SENZACIONALNO!
IRVIN NE SME SAZNATI DA SAM SVE VIDEO... TAKO ĆE SLAVA PRIPASTI SAMO MENI.

LET PAN AMA ZA NASAU...
SVE U SVEMU, DOBRO SMO PROŠLI. PUSTILI SU NAS NE POSTAVLJAJUĆI SUVIŠE PITANJA.
PAN AM
IZGLEDA DA DIMITRI NIJE BIO OMILJEN U POLICIJI. IZJAVIO SAM DA SMO SA ELEN HARTMAN OBILAZILI ARHEOLOŠKO NALAZIŠTE KADA NAS JE IZNENADA NAPAO.
POKUŠAĆE DA PRONAĐU NJENO TELO. NADAM SE DA JE NEŠTO OD LABORATORIJE IPAK OSTALO ČITAVO, IAKO SUMNJAM.
DA, JAVA... KONAČNO SAM NAUČIO DA SE MIRIM SA SUDBINOM KADA SE RADI O **PROŠLOSTI**. ŠTO JE BILO BILO JE I NE MOŽE SE PROMENITI. MISLIMO NA BUDUĆNOST!
IMAMO DOVOLJNO VREMENA DA NASTAVIMO ISTRAŽIVANJE POTOPLJENE PIRAMIDE.

DOK JE BOING 747 LETEO IZNAD ATLANTIKA, U STAROM BAHAMSKOM KANALU JEDAN SE RIBARSKI BROD LENJO LJULJUŠKAO NA TALASIMA...
RIBARSKI? UNUTRAŠNJOST PLOVILICE DRASTIČNO SE RAZLIKOVALA OD ONOGA ŠTO SE MOGLO VIDETI SPOLJA...
GDE SE NALAZI?
JOŠ SE SPUŠTA.
RADILO SE, ZAPRAVO, O BRODU AMERIČKE MORNARICE POSEBNO OPREMLJENOM ZA VAĐENJE RAZNIH OBJEKATA IZ MORSKIH DUBINA...
BLIZU JE OLUPINE... NA OTPRILIKE OSAMSTO STOPA.
DVESTA ČETRDESET METARA... PITAM SE KAKO IZDRŽAVA PRITISAK...

VAŠINGTON...
U FORBESOVOJ KANCELARIJI...
KUNEM SE DA JE DELFIN GOVORIO, MISTER! NIJE U PITANJU HALUCINACIJA!
VRLO DOBRO, BRENDE, VRLO DOBRO...
NE ZNAM DA LI BI TREBALO DA VAS IŠAMARAM ILI DA VAS SMESTIM NA PSIHIJATRIJSKU KLINIKU. ZAŠTO MI ODUZIMATE DRAGOCENO VREME?
TUMP!
ZNAM, ZVUČI NEVEROVATNO, ADMIRALE, ALI RAZMISLITE!
ZBOG ČEGA BIH TROŠIO NOVAC NA PUTOVANJE U VAŠINGTON? DA VAM PRIREDIM NESLANU ŠALU?

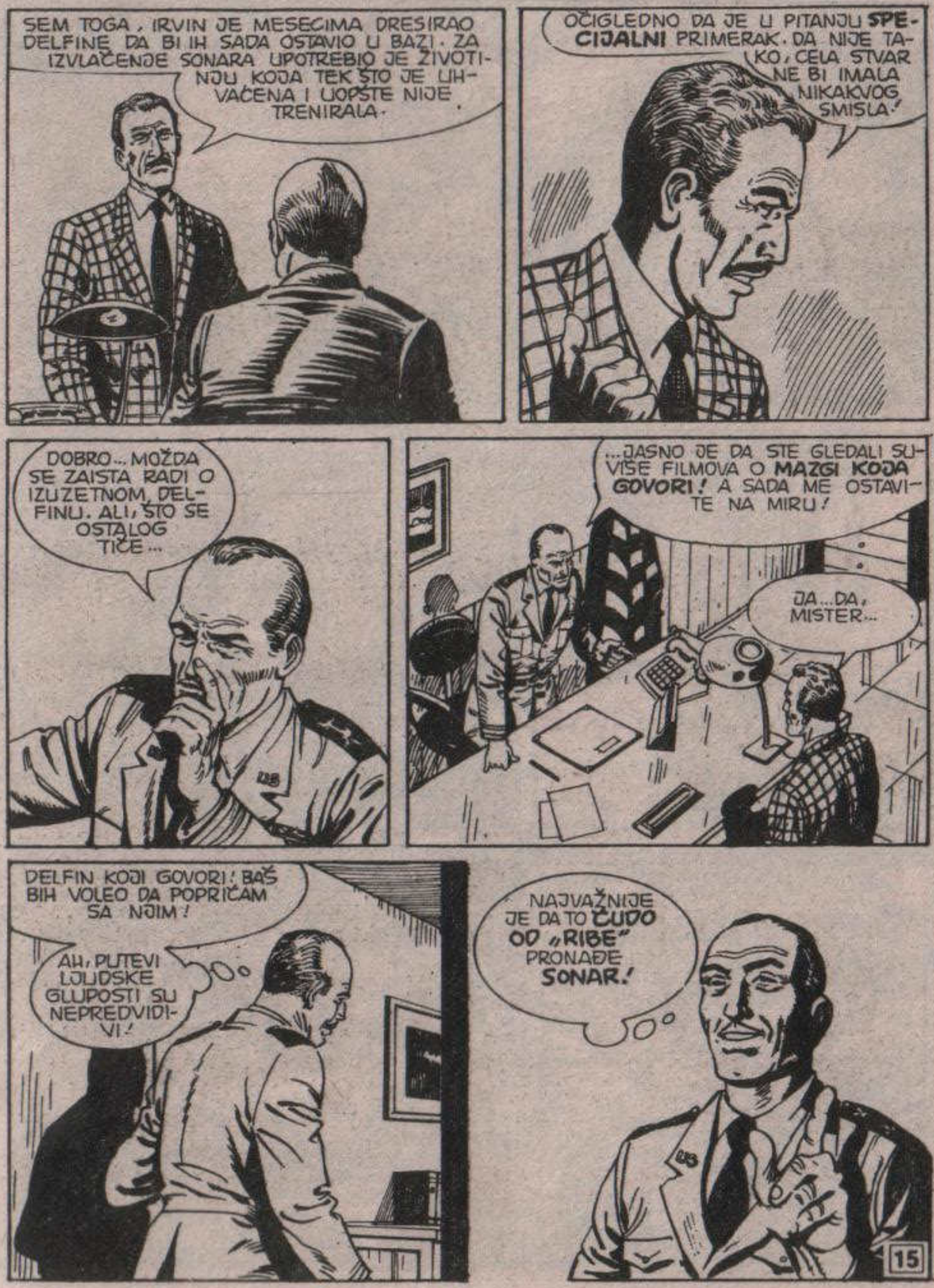
SEM TOGA, IRVIN JE MESECIMA DRESIRAO DELFINE DA BI IH SADA OSTAVIO U BAZI. ZA IZVLAČENJE SONARA UPOTREBIO JE ŽIVOTINJU KOJA TEK ŠTO JE UHVAĆENA I UOPŠTE NIJE TRENIRALA.
OČIGLEDNO DA JE U PITANJU SPECIJALNI PRIMERAK. DA NIJE TAKO, CELA STVAR NE BI IMALA NIKAKVOG SMISLA!
DOBRO... MOŽDA SE ZAISTA RADI O IZUZETNOM DELFINU. ALI, ŠTO SE OSTALOG TIČE...
...JASNO JE DA STE GLEDALI SUVIŠE FILMOVA O MAZGI KOJA GOVORI! A SADA ME OSTAVITE NA MIRU!
DA... DA, MISTER...
DELFIN KOJI GOVORI! BAŠ BIH VOLEO DA POPRIČAM SA NJIM!
AH, PUTEVI LJUDSKE GLUPOSTI SU NEPREDVIDIVI!
NAJVAŽNIJE JE DA TO ČUDO OD „RIBE" PRONAĐE SONAR!

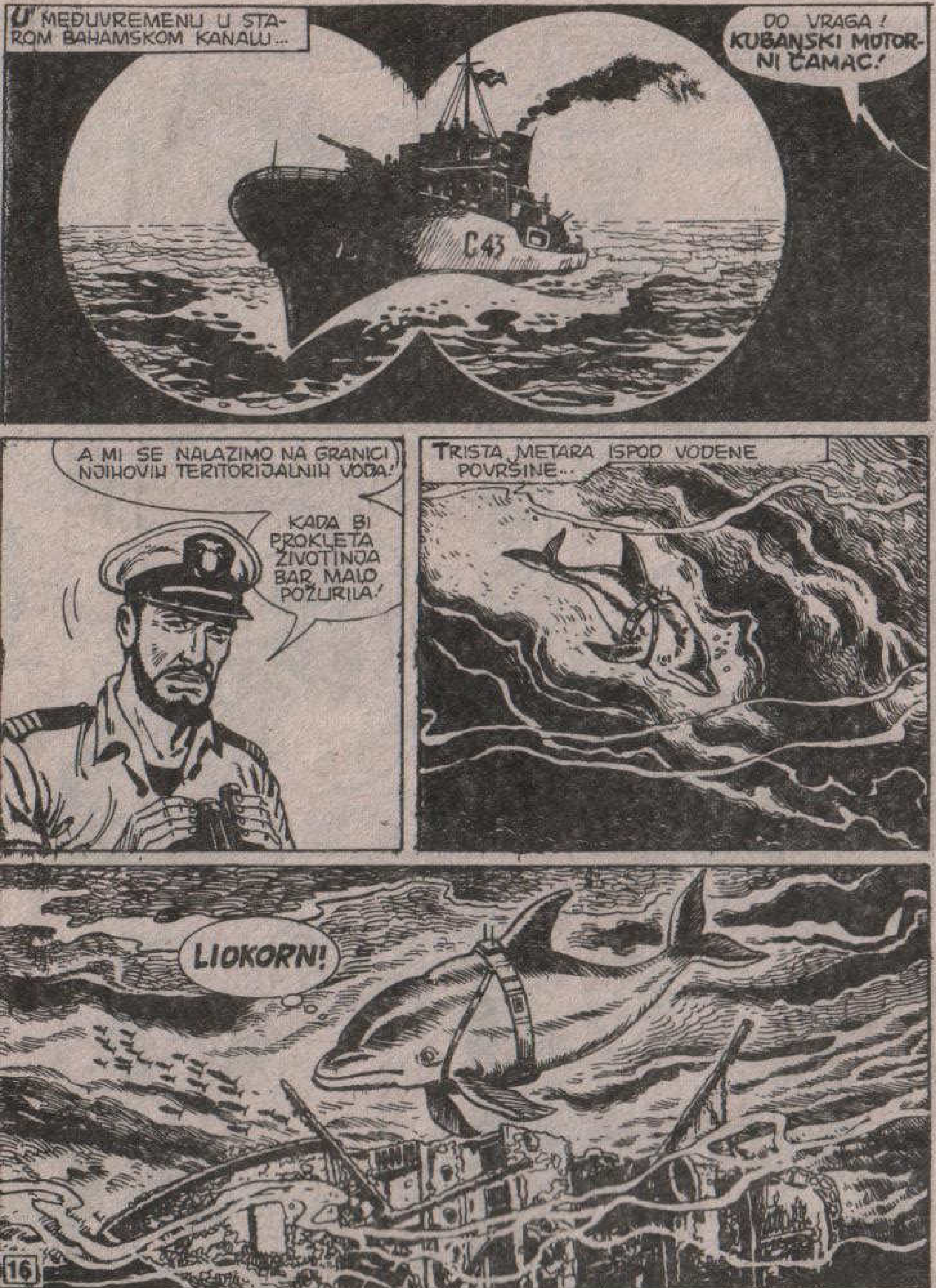
U MEĐUVREMENU U STAROM BAHAMSKOM KANALU...
DO VRAGA! KUBANSKI MOTORNI ČAMAC!
A MI SE NALAZIMO NA GRANICI NJIHOVIH TERITORIJALNIH VODA!
KADA BI PROKLETA ŽIVOTINJA BAR MALO POŽURILA!
TRISTA METARA ISPOD VODENE POVRŠINE...
LIOKORN!
16

A OVO BI TREBALO DA JE UŽE KOJE MI JE IRVIN OPISAO.
SONAR!
PRIBLIŽIĆU SE ,PA GA ZAKAČITI MAGNETOM KOJI NOSIM NA TELU.
IZGLEDA DA JE PRILIČNO TEŽAK, ALI VERUJEM DA ĆU USPETI.
17

ZA TO VREME NA LAŽNOM RIBARSKOM BRODU...
BRŽE? ZAŠTO NE ZARONITE I SAMI JOJ TO KAŽETE?
PRAVO JE ČUDO ŠTO SE SIROTICA NIJE RASPRSLA OD **PRITISKA**, A VI BISTE HTELI DA SE VRATI NA POVRŠINU BRZINOM ZVUKA!
UKOLIKO SVE PROĐE DOBRO, BIĆE JOJ POTREBNO NAJMANJE POLA SATA DA OBAVI ZADATAK. A SADA ME OSTAVITE NA MIRU, KAPETANE!
PROKLETI TVRDOGLAVAC!

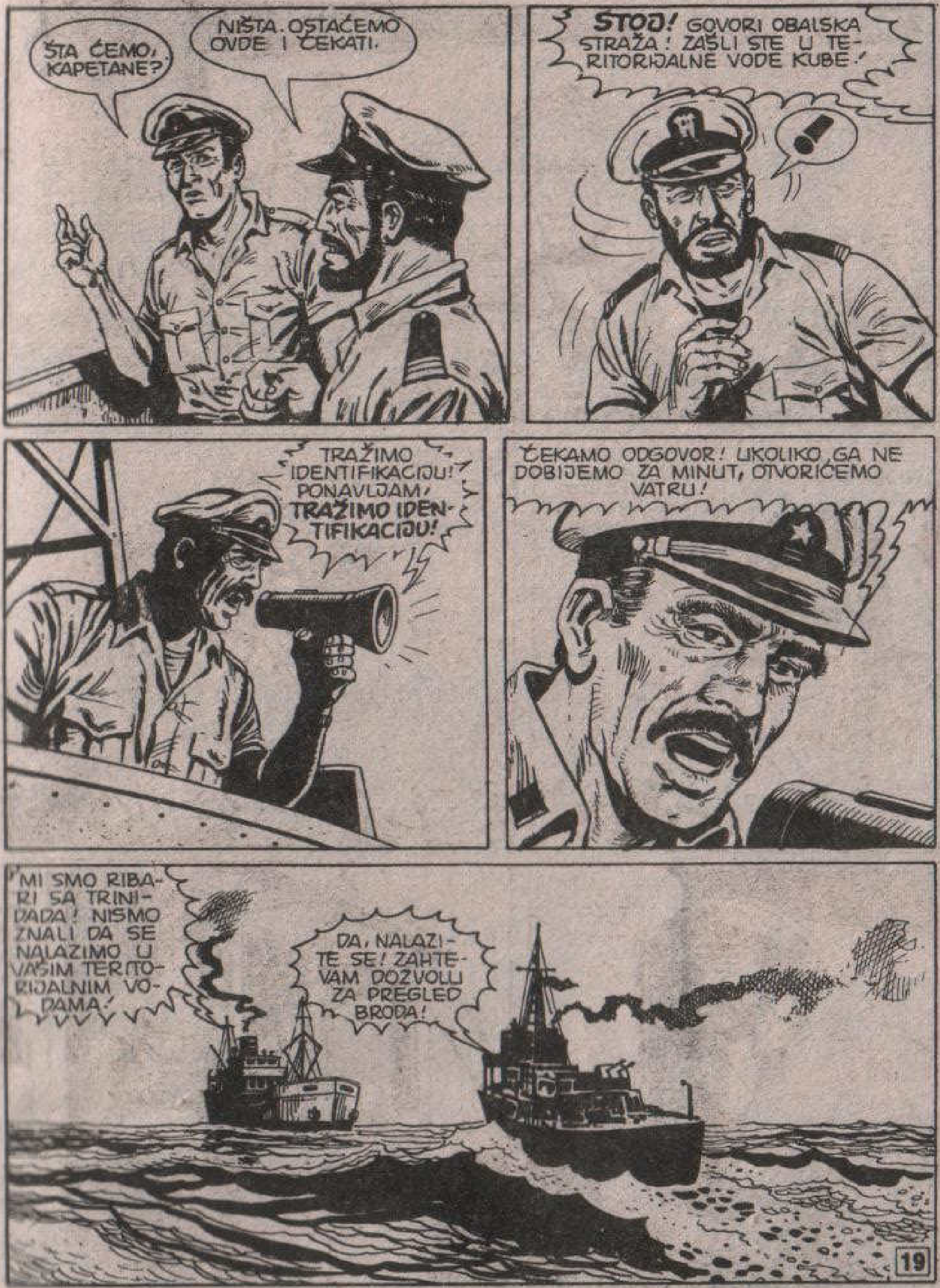
ŠTA ĆEMO, KAPETANE?
NIŠTA. OSTAĆEMO OVDE I ČEKATI.
STOJ! GOVORI OBALSKA STRAŽA! ZAŠLI STE U TERITORIJALNE VODE KUBE!
!
TRAŽIMO IDENTIFIKACIJU! PONAVLJAM, **TRAŽIMO IDENTIFIKACIJU!**
ČEKAMO ODGOVOR! UKOLIKO GA NE DOBIJEMO ZA MINUT, OTVORIĆEMO VATRU!
MI SMO RIBARI SA TRINIDADA! NISMO ZNALI DA SE NALAZIMO U VAŠIM TERITORIJALNIM VODAMA!
DA, NALAZITE SE! ZAHTEVAM DOZVOLU ZA PREGLED BRODA!

DO VRAGA! TOGA SAM SE I PLAŠIO!
U REDU, KAPETANE! IMATE DOZVOLU. POSLAĆEMO VAM ČAMAC.
ŠTA DA RADIMO?
PRETVARAĆEMO SE DA ČEKRK NE FUNKCIONIŠE. TIME ĆEMO DOBITI BAR PET MINUTA VREMENA.
VI DOTLE IZDAJTE NAREĐENJE DA MOTORI BUDU SPREMNI KAKO BISMO MOGLI KRENUTI PUNOM BRZINOM. ČIM PAŽNJA KUBANACA POPUSTI, NAPUSTIĆEMO NJIHOVE VODE.
SLEDIĆE NAS, KAPETANE.
U TOM SLUČAJU ĆEMO UPOTREBITI TOP, A OBA BRODA ĆE VEĆ BITI U MEĐUNARODNIM VODAMA.
PREŠLA JE VIŠE OD POLA PUTA! BRAVO, PATSI, USPELA SI!

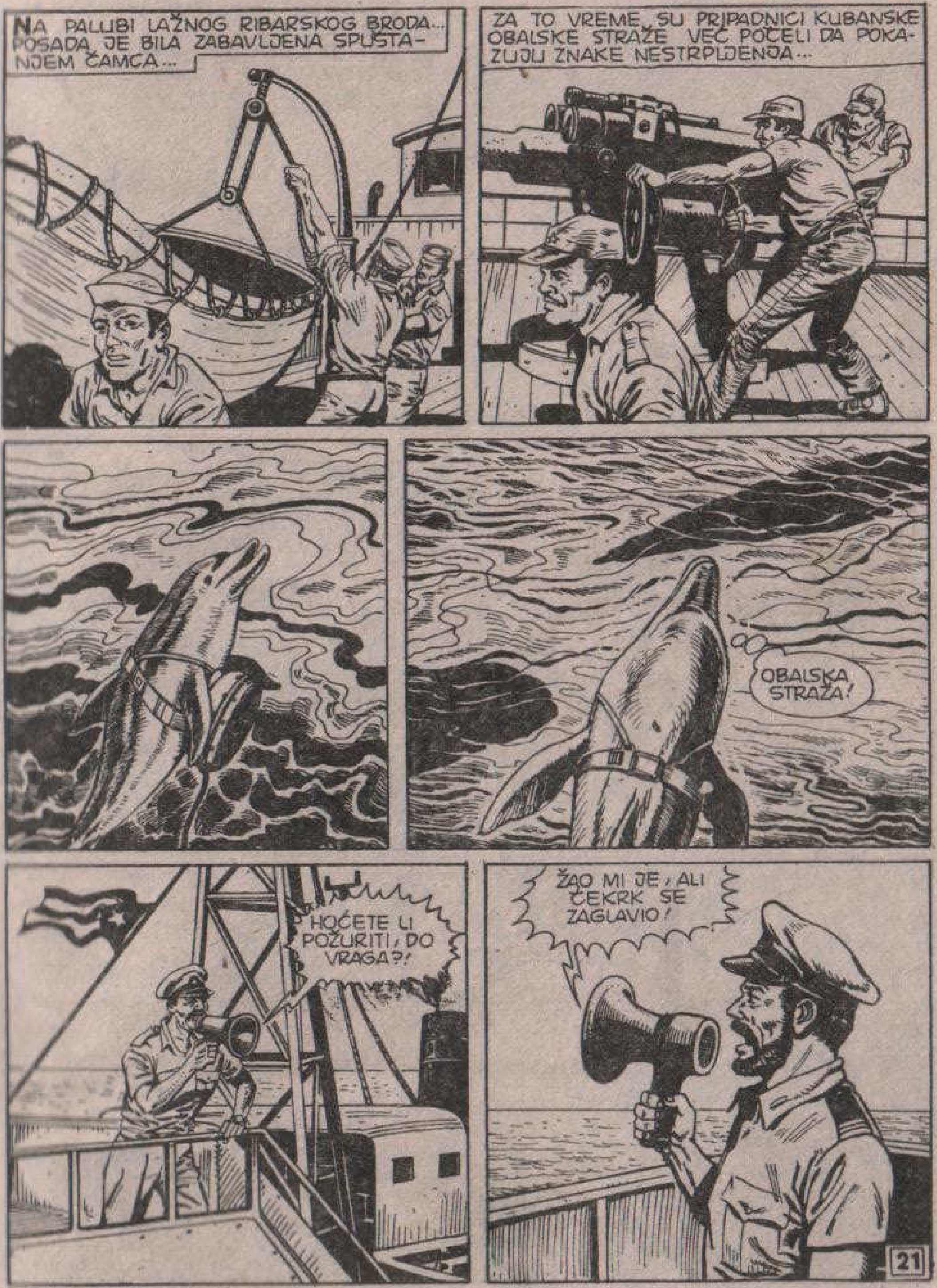
NA PALUBI LAŽNOG RIBARSKOG BRODA... POSADA JE BILA ZABAVLJENA SPUŠTANJEM ČAMCA...
ZA TO VREME, SU PRIPADNICI KUBANSKE OBALSKE STRAŽE VEĆ POČELI DA POKAZUJU ZNAKE NESTRPLJENJA...
OBALSKA STRAŽA!
HOĆETE LI POŽURITI, DO VRAGA?!
ŽAO MI JE, ALI ČEKRK SE ZAGLAVIO!

DAJEMO VAM JOŠ TRIDESET SEKUNDI, A POTOM OTVARAMO VATRU!
VRRRRR
PROKLETSTVO! KOMANDUJ POLAZAK!
VRRRMM
!?
ŠTA JE SAD?! BROD SE KREĆE!

STANITE! MORAMO SAČEKATI PATSI! ČUJETE LI?
?!
PUNOM SNAGOM NAPRED!
DO VRAGA! BEŽE!
ZA NJIMA! PRIPREMITE SE DA OTVORITE PALJBU!
VRRRR

ODLAZE! NAPUŠTAJU ME!
SPREMNI SMO!
BOOM BOOM
PUCAJTE!
KA-BOOM
NE! POGODILI SU IH!

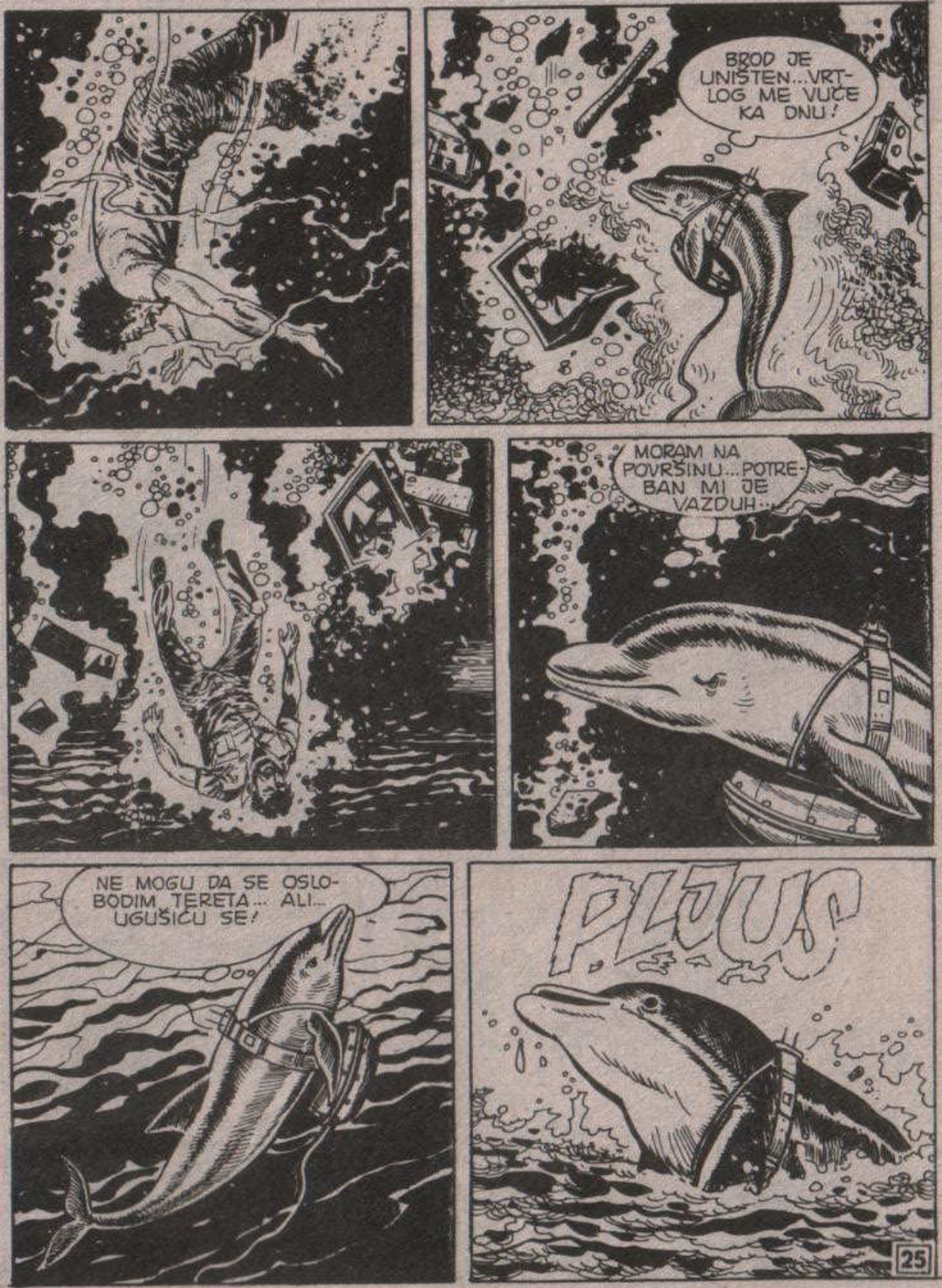
BROD JE UNIŠTEN... VRTLOG ME VUČE KA DNU!
MORAM NA POVRŠINU... POTREBAN MI JE VAZDUH...
NE MOGU DA SE OSLOBODIM TERETA... ALI... UGUŠIĆU SE!
PLJUS

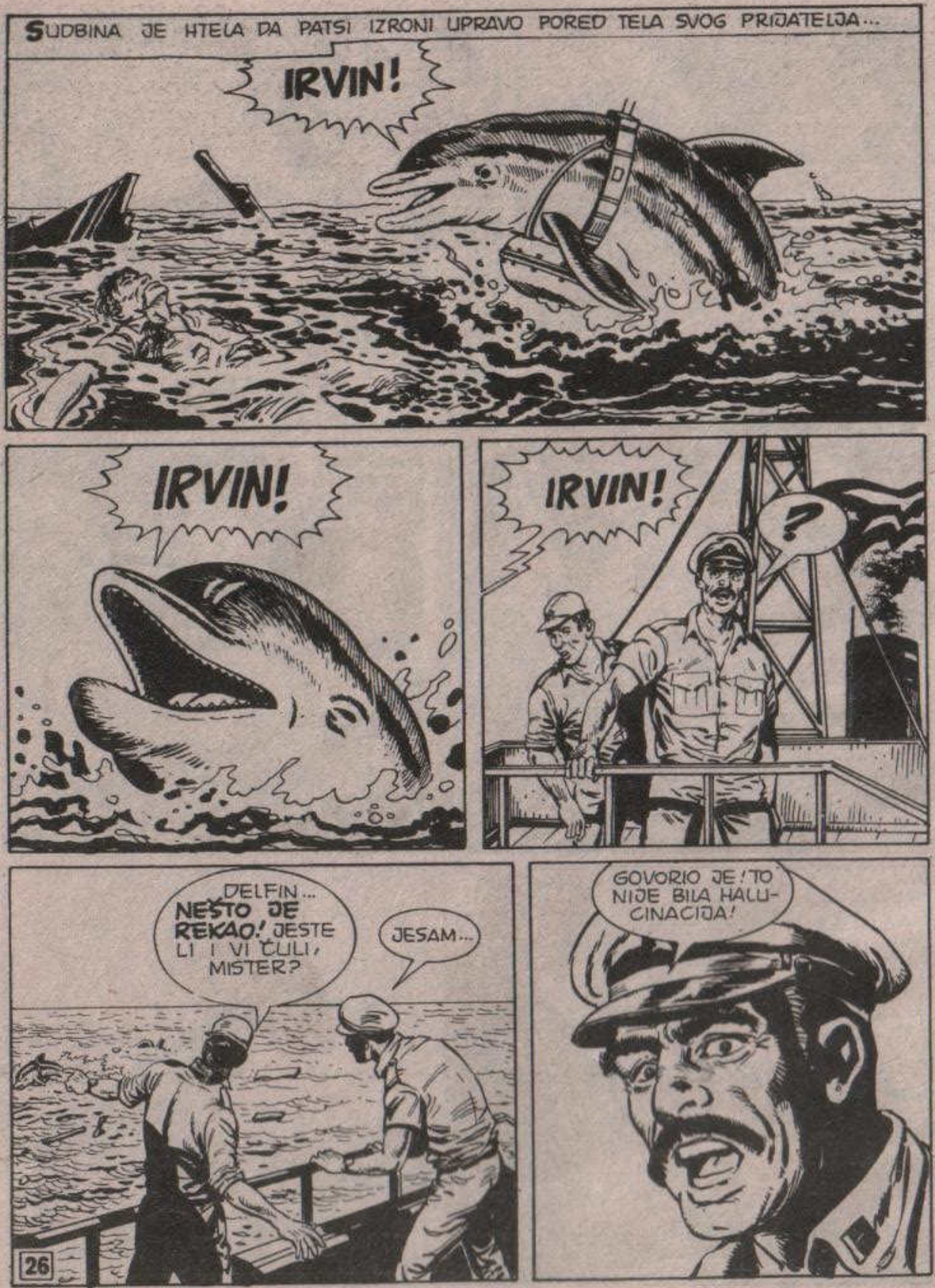
SUDBINA JE HTELA DA PATSI IZRONI UPRAVO PORED TELA SVOG PRIJATELJA...
IRVIN!
IRVIN!
IRVIN!
?
DELFIN... NEŠTO JE REKAO! JESTE LI I VI ČULI, MISTER?
JESAM...
GOVORIO JE! TO NIJE BILA HALUCINACIJA!

VAŠINGTON...
POTOPLJEN?
DA, ADMIRALE! POTOPLJEN JE.
IZGUBIO SE SA RADARA POŠTO SMO UHVATILI SIGNAL DRUGOG BRODA, KUBANSKOG MOTORNOG ČAMCA.
SPASILAČKE EKIPE ZATEKLE SU SAMO OLUPINE I NAFTNE MRLJE NA VODENOJ POVRŠINI. NAŠ BROD JE POTPUNO UNIŠTEN.
DO VRAGA!
A NE MOŽEMO PROTESTOVATI, JER SMO PREKRŠILI PROPISE O SUVERENOSTI STRANE TERITORIJE.
MISTER...

IMA... HM... IMA JOŠ NEŠTO.
DA ČUJEM! O ČEMU SE RADI?
UHVATILI SMO ŠIFROVANU PORUKU UPUĆENU U MOSKVU I HAVANU. MEĐUTIM, POTPUNO JE BESMISLENA.
DA?
PA... AKO SMO DOBRO SHVATILI, KAŽE SE DA SU AMERIKANCI PRONAŠLI SISTEM DA NAUČE DELFINE DA GOVORE.
!
VEROVATNO JE U PITANJU NOVI KLJUČ ZA ŠIFRE, MISTER.
DA, VEROVATNO. MOŽETE IĆI.
US
US

NASAU...
TAJANSTVENI BRODOLOM
„TAJANSTVENI BRODOLOM". DA... EKSPLOZIJA KAZANA NA RIBARSKOM BRODU U STAROM BAHAMSKOM KANALU OTVARA POPRILIČAN BROJ PITANJA.
AKO TE ZANIMA MOJE MIŠLJENJE, PRIJATELJU, PLOVILICA NIJE BILA RIBARSKA NEGO ŠPIJUNSKA. KUBANCI SU JE POTOPILI, A SADA SE OBE STRANE TRUDE DA ZATAŠKAJU SLUČAJ.
NA ŽALOST, DANAS SE TAKVI INCIDENTI ČESTO DEŠAVAJU, I...
MARTI MISTERIJA! TELEFON ZA MARTIJA MISTERIJU!

TELEFON ZA MARTIJA MISTERIJU!
OVDE SAM.
IZVOLITE, MISTER. POZIV IZ NJUJORKA.
IZ NJUJORKA? HVALA.
MARTI? JA SAM...
DIJANA! RADUJEM SE ŠTO TE ČUJEM. KAKO SI?
DOBRO. ALI, PLAŠIM SE DA TI MORAM SAOPŠTITI NEPRIJATNU VEST.
UMRO TI JE KOLEGA, MARTI. ŽAO MI JE... EDVIN IRVIN.

ED? STO MU GROMOVA! KAKO SE TO DESILO? KADA SI SAZNALA?
IŠLA SAM DA PODIGNEM TVOJU POŠTU, A MEĐU NJOM JE BIO I TELEGRAM NEKOG BELEŽNIKA. MOLIO JE DA SMESTA DOĐEŠ U MAJAMI, ZBOG „PITANJA U VEZI SA POSLEDNJIM ŽELJAMA EDVINA IRVINA".
KAKO JE UMRO?
PRILIKOM BRODOLOMA. NALAZIO SE NA BRODU KOJI JE EKSPLODIRAO U STAROM BAHAMSKOM KANALU.
NEVEROVATNO!
UPRAVO SMO O TOME RAZGOVARALI! ALI, ŠTA JE ON TAMO RADIO?
NEMAM POJMA, MARTI.
HMM... DAJ MI BELEŽNIKOVU ADRESU, DIJANA. MAJAMI NIJE DALEKO, PA ĆU POĆI PRVIM AVIONOM.
DOBRO.
ZOVE SE FILIP RAVANSKI. ZAPIŠI BROJ TELEFONA...

MALO KASNIJE...
SIROTI ED... RANIJE SMO SE REDOVNO POSEĆIVALI.
NISMO BILI NAROČITO PRISNI, ALI ZNAM DA JE BIO POŠTEN ČOVEK. AKO SE NE VARAM, OBOŽAVAO JE DELFINE.
TA GA JE STRAST POTPUNO ZAOKUPLJALA, PA NIJE IMAO VREMENA NI ZA BRAK NI ZA BILO ŠTA DRUGO. MISLIM DA JE ŽIVEO POTPUNO SAM.
PITAM SE ZAŠTO BELEŽNIK ŽELI DA ME VIDI. HAJDEMO NA AERODROM DA SE RASPITAMO ZA LETOVE U MAJAMI. HTEO BIH DA TO OBAVIM ŠTO JE PRE MOGUĆE.
ZA TO VREME JE PATSI PLIVALA NOSEĆI TEŠKI TERET...
MORAM GA SE OSLOBODITI ILI NEĆU DUGO IZDRŽATI. MOŽDA ĆU, AKO SE PRIBLIŽIM STENI, USPETI DA OTKAČIM KONOPAC.

U MAJAMIJU...
NIJE MI POVEROVAO... BUDALA! NIJE MI POVEROVAO...
CENTAR ZA POMORSKA ISTRAŽIVANJA I RAZVOJ
N.U.R.D.
POŠTO JE GLUPI IRVIN POGINUO, DA BIH MOGAO DOĆI NA NJEGOVO MESTO. ALI, FORBES JE OČIGLEDNO BIO PROTIV.
A ZAŠTO? JER SAM MU ISPRIČAO O DELFINU KOJI GOVORI.
AH, POKAZAĆU MU... POKAZAĆU MU KO JE U PRAVU!
ALGIN... PREPARAT OD ALGI KOJI JE OMOGUĆIO DA OBIČNI DELFIN POSTANE SUPERINTELIGENTNO BIĆE...
AKO JE DVOSTRUKA DOZA NAVELA DELFINA DA PROGOVORI, TROSTRUKA ĆE ME SIGURNO PRETVORITI U GENIJA...

FORBES ĆE MORATI DA SE IZVINI. KADA DOĐEM KOD NJEGA, PAŠĆE NA KOLENA...
SADA MI JEDINO PREOSTAJE DA ČEKAM.
U MEĐUVREMENU NEDALEKO ODATLE...
TRAGEDIJA! NEOBJAŠNJIVA TRAGEDIJA! NARAVNO, NADLEŽNI SU OTVORILI ISTRAGU.
HMM... ZNATE LI, MOŽDA, ŠTA JE IRVIN RADIO NA TOM BRODU?

OBAVLJAO JE NEKA ISTRAŽIVANJA, KAO ŠTO STE VEROVATNO ČULI, BAVIO SE POMORSKOM BIOLOGIJOM.
ISTRAŽIVANJA...
...NA RIBARSKOM BRODU? IZA TOGA MORA DA SE KRIJE NEŠTO DRUGO, I SAMI TO SHVATATE, ZAR NE?
MOŽDA, PROFESORE MISTERIJA. U SVAKOM SLUČAJU, IRVIN JE MRTAV. ČAK I KADA BI NAM POŠLO ZA RUKOM DA OTKRIJEMO ŠTA SE STVARNO DOGODILO, NE BISMO GA MOGLI VRATITI U ŽIVOT.
TO JE, NA ŽALOST, TAČNO.
NE BIH HTEO DA VAS ZADRŽAVAM, BELEŽNIČE RAVANSKI. DAKLE, PREĐIMO NA ONO ZBOG ČEGA STE ME I POZVALI.
DA... PROFESOR IRVIN JE REŠIO DA CELOKUPNO SVOJE VLASNIŠTVO, KUĆU I LABORATORIJU, OSTAVI NEKOJ NAUČNOJ FONDACIJI. MEĐUTIM, NIJE MOGAO DA SE ODLUČI KOJOJ.
SLUČAJ JE HTEO DA STRADA PRE NEGO ŠTO JE NAČINIO KONAČNI IZBOR. TAKO JE IZRAZIO ŽELJU DA, UKOLIKO UMRE PRE DONOŠENJA ODLUKE, OPORUKU IZVRŠI ČOVEK U KOGA IMA POVERENJA, TO JEST, VI.
ZAISTA SAM POČASTVOVAN...

ISTOVREMENO...
?!
AH, MOJA GLAVA!
ŠTA... ŠTA SE TO SA MNOM DEŠAVA?
VODE... VODE... VODE!
OOH...
TUNF!
VODE...

ZA TO VREME...
TAXI
KZ 379
OVO JE, ZNAČI, EDVINOVA KUĆA.
LEPO MESTO...
VRLO JE UKUSNO NAMEŠTENA ... HAJDEMO NA STRAŽNJI IZLAZ.

ŠTO MU GROMOVA! KAKAV BAZEN!
REŠETKA GA POVEZUJE SA MOREM... VEROVATNO JE U NJEMU DRŽAO DELFINE.
A OVDE BI TREBALO DA SE NALAZI LABORATORIJA.
TAČNO. POGLEDAJ, KOMPJUTER MEKINTOŠ, ISTI KAO MOJ.
OVO SU SIGURNO DISKETE NA KOJIMA JE IRVIN RADIO...

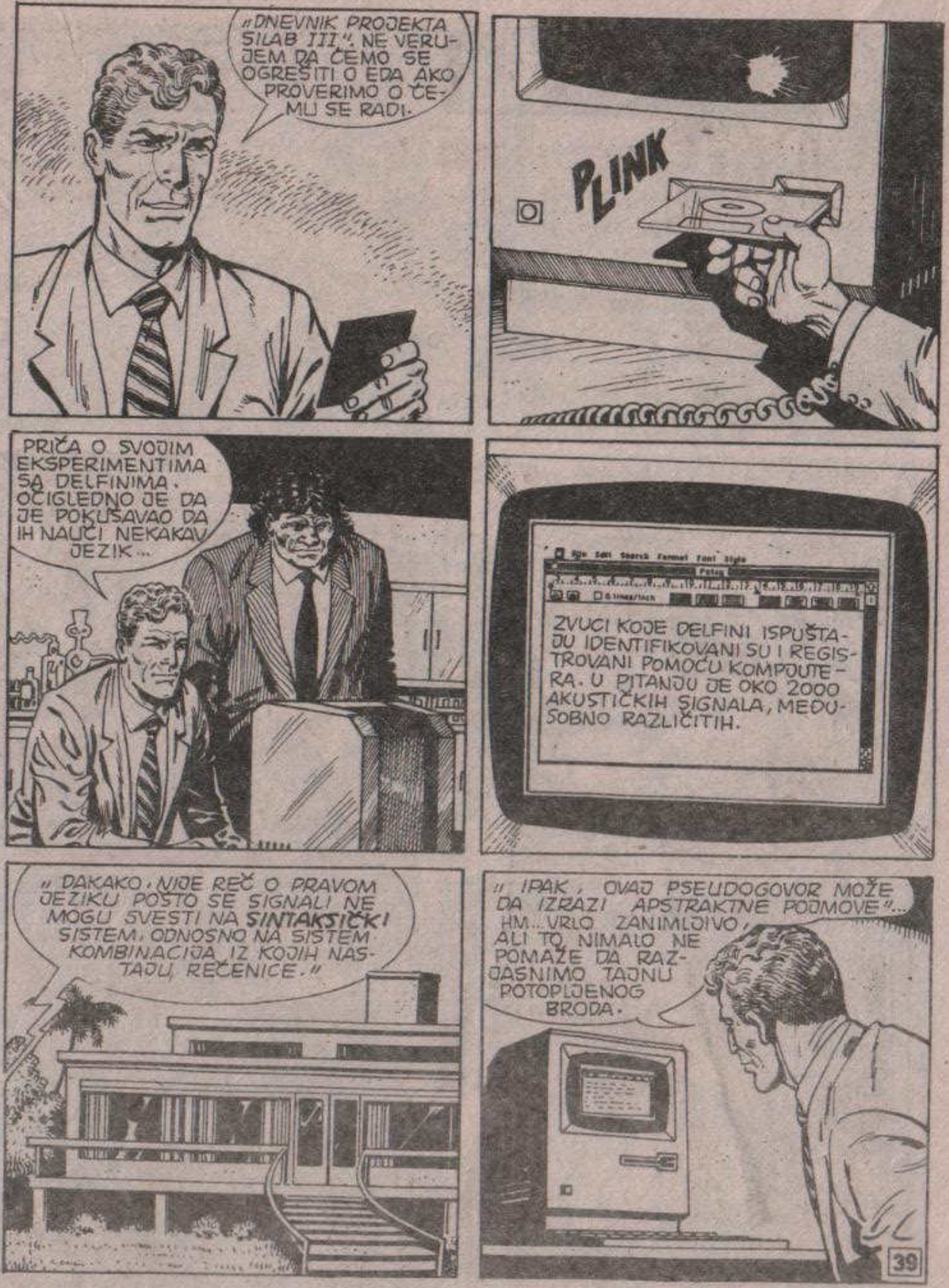

„DNEVNIK PROJEKTA SILAB III". NE VERUJEM DA ĆEMO SE OGREŠITI O EDA AKO PROVERIMO O ČEMU SE RADI.
PLINK
PRIČA O SVOJIM EKSPERIMENTIMA SA DELFINIMA. OČIGLEDNO JE DA JE POKUŠAVAO DA IH NAUČI NEKAKAV JEZIK...
ZVUCI KOJE DELFINI ISPUŠTAJU IDENTIFIKOVANI SU I REGISTROVANI POMOĆU KOMPJUTERA. U PITANJU JE OKO 2000 AKUSTIČKIH SIGNALA, MEĐUSOBNO RAZLIČITIH.
„DAKAKO, NIJE REČ O PRAVOM JEZIKU POŠTO SE SIGNALI NE MOGU SVESTI NA SINTAKSIČKI SISTEM, ODNOSNO NA SISTEM KOMBINACIJA IZ KOJIH NASTAJU REČENICE."
„IPAK, OVAJ PSEUDOGOVOR MOŽE DA IZRAZI APSTRAKTNE POJMOVE"... HM... VRLO ZANIMLJIVO, ALI TO NIMALO NE POMAŽE DA RAZJASNIMO TAJNU POTOPLJENOG BRODA.

U REDU, IDEMO DALJE.
PROGRAM JE PREKINUT DOLASKOM NOVE ŽENKE DELFINA. BILA JE U PRILIČNO LOŠEM STANJU, PA SAM JOJ DAO VELIKU DOZU ALGINA. NAZVAO SAM JE PATSI.
POTOM SLEDE ZABELEŠKE O TOME KAKO JE PROŠAO TAJ DAN, A SLEDEĆEG JE UPISAO: „ISTORIJSKI DOGAĐAJ ZA NAUKU! NE USUĐUJEM SE DA TO GLASNO IZGOVORIM, JER NI SAM GOTOVO NE MOGU DA POVERUJEM. MEĐUTIM, MOJU RADOST UMANJUJU OVE BUDALE ŠTO ZAHTEVAJU NEMOGUĆE. PROJEKT SILAB JE TRENUTNO OBUSTAVLJEN."
TO JE POSLEDNJA „STRANA", DATIRANA TRI DANA PRE EDVINOVE SMRTI.
PITAM SE O KAKVOM SE ISTORIJSKOM DOGAĐAJU RADILO I ŠTA JE DOVELO DO PREKIDA „PROJEKTA SILAB III".
DAKAKO, TU JE I DRUGI ZANIMLJIVI MATERIJAL, ALI POŠTO SE VEĆ SMRKLO...
ZNAŠ ŠTA, JAVA? HAJDE DA NEŠTO PREZALOGAJIMO, A POTOM ĆEMO SE VRATITI. KAO ŠTO I SAM VIDIŠ, MESTA ZA SPAVANJE IMA VIŠE NEGO DOVOLJNO. TAKO ĆEMO BITI U PRILICI DA JOŠ MALO RAZGLEDAMO.

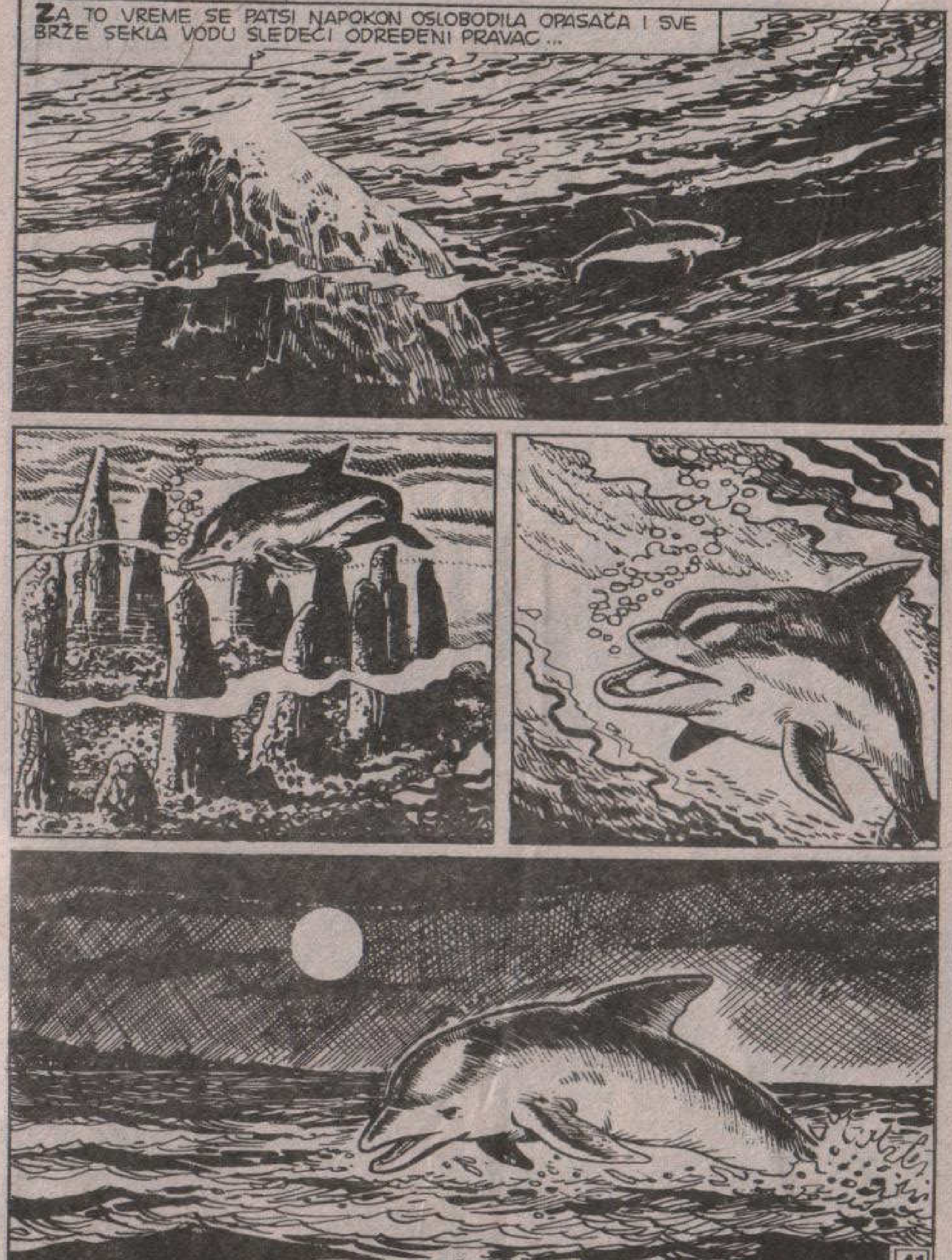
ZA TO VREME SE PATSI NAPOKON OSLOBODILA OPASAČA I SVE BRŽE SEKLA VODU SLEDEĆI ODREĐENI PRAVAC...

U MAJAMIJU...
OOH!
VODE...
S MUKOM NAPREDUJUĆI, SPOTIČUĆI SE O STOLOVE I STOLICE, BREND JE PROŠAO KROZ LABORATORIJU...
ALI...
OH, NE! NE!

TO NISAM JA... NE MOGU BITI JA!
NISAM! NISAM!
KAKO SE OVO DOGODILO? NAJPRE SAM ISPIO PIĆE, A ONDA ...
ALGIN! DAO SAM SEBI TROSTRUKU DOZU ALGINA! MORA DA SAM SIŠAO S UMA!
MOŽDA... MOŽDA SE RADI O TRENUTNOM DEJSTVU... MOŽDA ĆU OPET POSTATI NOR...
HM... FGHGGG...
NE GOVORIM! NISAM VIŠE U STANJU DA GOVORIM!
43

OH, ZAŠTO SAM TO URADIO? NAPIO SAM SE...
KRAŠ
KRAŠ
TUMP
?
ALI, ŠTA...
KRAŠ
MFFF! SHRRR! HRR...
HMM!... HSSS...

DOKTORE BREND! JESTE LI TO VI?!
NISAM BREND! NISAM VIŠE DOKTOR BREND!
DA... DA SAM...
?
NADAM SE DA SHVATATE DA SAM OBAVEZAN DA PODNESEM IZVEŠTAJ...
OH...
IMAO SAM NERVNU KRIZU. MOLIM VAS, OSTAVITE ME NA MIRU! RADILO SE O OBIČNOM NERVNOM NAPADU!

SLEDEĆEG JUTRA...
O-UUH...SPAVAO SAM KAO ZAKLAN!
JOŠ JEDNOM ĆU PREGLEDATI LABORATORIJU, A ZATIM ĆEMO ZAKLJUČATI KUĆU I VRATITI SE U NASAU. ZAMOLIĆU DIJANU ZA SAVET KOJOJ FONDACIJI DA POKLONIM...
HMGRRR! RGHR!
BUDITE MIRNI I DIGNITE RUKE, PA VAM SE NIŠTA NEĆE DOGODITI.
?
MMGRR...

KO...KO STE VI?
RRGHHR!
TAJNA SLUŽBA. A SADA NAM SE GUBITE S OČIJU I ZABORAVITE DA STE IKADA BILI OVDE!
HEJ, HEJ! SAMO TRENUTAK!
NE VOLIM DA ME DRŽE NA NIŠANU, ČAK I AKO TO ČINE IZASLANICI NAŠE VOLJENE VLADE. OTKUD MOGU ZNATI DA SU VAŠE LEGITIMACIJE PRAVE?
O KEJ. POGLEDAJTE IH, ONDA, IZBLIZA.
HM...
BUDALO!
TRAK

RGHRRRRR!
PROKLET-NIĆE!
FOP
IGLA SE ZABOLA U JAVIN VRAT, I ...
OOHHH...
TUNF!

ŠTA...ŠTA STE MU URADILI ?
DOBIO JE NARKOTIK, A SADA ĆEMO GA UBRIZGATI I VAMA.
SAČEKAJ! NEMOJ ULUDO TROŠITI PATRONE! STIGAO JE ONAJ KOGA TRAŽIMO!
JA ĆU MOTRITI, A TI GAĐAJ!
ZNAČI, FORBES JE BIO U PRAVU PRETPOSTAVIVŠI DA ĆE SE DELFIN VRATITI.
ALI, NA SEBI NEMA NI OPASAČ NI SONAR! U SVAKOM SLUČAJU, NAREDBA GLASI DA GA UHVATIMO, IAKO NE RAZUMEM ZAŠTO. ŠTA JE U TOJ RIBI TAKO IZUZETNO?

HAJDE, LEPOTANE, ISPLIVAJ NA POVRŠINU! LEPO ĆEŠ ODSPAVATI, PA ĆEŠ SE PROBUDITI U AKVARIJUMU U VAŠINGTONU.
UBRZO ĆEMO OBAVITI POSAO. OSTAVIĆEMO TE VEZANOG TAKO DA SE KROZ JEDAN SAT MOŽEŠ OSLOBODITI.
ZBOG ČEGA STE DOŠLI?
DA UHVATIMO NEKOGA KO NAM JE UKRAO NEŠTO VEOMA DRAGOCENO.
HMMM...
MISLITE LI NA DISKETU U KOMPJUTERU? AKO NJU TRAŽITE, KOD MENE JE.
DISKETU? KOJU DISKETU?
TRAP!
OVU!

SAD!
TAK!
DO VRAGA!
KAO ŠTO SAM VEĆ REKAO, NE VOLIM KADA ME DRŽE NA NIŠANU!
TREP!
PLJUS!

DOPUSTIO SI DA POBEGNE! PROKLETA BUDALO!
UMUKNI! POKUPI SVOG KOLEGU, PA NESTANITE ODAVDE, JASNO?
I SMATRAJTE SE SREĆNIM ŠTO NEĆU U ŠTAMPI OBJAVITI KAKO STE SE PONAŠALI!
O KEJ, O KEJ! JOŠ ĆEMO SE MI SRESTI!
DOBRO.

KAKO SI, STARI MOJ?
HMGRR...
TRAŽILI SU DELFINA, A ČINI MI SE DA ZNAM I ZAŠTO.
ILEGALNO SU GA KORISTILI ZA NEKU VOJNU OPERACIJU, PA...
HMGRR...
GLE, VRATIO SE!

POMOGLI SU MI. MORA DA SU IRVINOVI PRIJATELJI.
HEJ! ŠTA TI OVDE RADIŠ? POKAŽI SE!
POGLEDAJ, JAVA! KAO DA NAM SE SMEŠI.
MENTALNI TALASI PLAVOKOSOG SU POZITIVNI, A I TALASI ONOG DRUGOG ŠTO LIČI NA MAJMUNA.
ODLAZI, PRIJATELJU! TVOG GAZDE VIŠE NEMA. ODLAZI PRE NEGO ŠTO TE UHVATE I NATERAJU TE DA RADIŠ U CIRKUSU.
MENE NIJE LAKO UHVATITI.
!
?

ALI...
AKO VAS ZANIMA KO JE GOVORIO, ODGOVOR GLASI JA.
ŠTO MU GROMOVA!
AGHRRR!
SLIČNO JE REAGOVAO I SIROTI ED, SAMO ŠTO NIJE KORISTIO TAKO SLIKOVITE IZRAZE.
ZA IME SVETA!
POD PRETPOSTAVKOM DA NE SANJAM... KAKO JE OVO MOGUĆE? VI STE... TI SI... TREBA LI SE DELFINU OBRAĆATI SA TI ILI SA VI? JE LI VAS IRVIN NAUČIO DA GOVORITE?

OSLOVLJAVAJTE ME SA **TI**. NE, NIJE ME NAUČIO JADNI EDVIN, ALI, U IZVESNOM SMISLU, NJEMU MNOGO TOGA DUGUJEM. AH, ZAMALO DA ZABORAVIM, ZOVEM SE **PATSI**.
JA SAM MARTI MISTERIJA, A ON JE JAVA.
HMM... ZAŠTO TVOJ PRIJATELJ NE GOVORI?
PA, TO JE DUGA PRIČA, ZNAŠ, JAVA JE NEANDERTALAC.
ŽIVI FOSIL! ZAISTA NEVEROVATNO!
RGHRR! RGH! **RRHH!**
MADA NE GOVORI, JA GA ODLIČNO RAZUMEM. UPRAVO JE REKAO: „PAZI, MOLIM TE! KO MI KAŽE DA JE OVO NEVEROVATNO!"
PATSI IM JE UKRATKO ISPRIČALA KAKO JE DOŠLO DO NJENOG **PREOBRAŽAJA**.
DAKLE, ALGIN JE KOD TEBE RAZVIO SPOSOBNOST GOVORA.
TAČNO. MEĐUTIM, INTELIGENCIJU MI NIJE IZMENIO.

DELFINI MUTANTI... ZVUČI KRAJNJE NEVEROVATNO.
PA, I JESTE, POŠTO SMO PRE VIŠE DESETINA HILJADA GODINA I MI BILI LJUDI.
U VREME **ATLANTIDE**...
DA, ALI MNOGO PRE NEGO ŠTO MISLIŠ.
PROPAST MOJE CIVILIZACIJE PRETHODILA JE UNIŠTENJU „GRADA PET OBRUČA", DO KOJEG JE DOŠLO ODMAH NAKON RATA SA MU.
TAKO SAM I PRETPOSTAVLJAO... NEKO MI JE O TOME VEĆ PRIČAO...

ROBINZON, TAJANSTVENI ANDROID POREKLOM SA MU!
PRE NAŠE POSTOJALE SU I DRUGE CIVILIZACIJE KOJE SU DELFINE PRETVORILE U POLULJUDE.
U VREME KADA SU BIĆA OD KOJIH POTIČEMO DOMINIRALA NA PLANETI ZEMLJI, LJUDI ŠTO SU SE NALAZILI NA ČELU NARODA BILI SU VEOMA ZABRINUTI ZBOG ZAGAĐIVANJA PRIRODNE SREDINE.
„OTROVNI GASOVI ISPUNJAVALI SU VAZDUH, A VELIKA KOLIČINA UGLJEN MONOKSIDA OBRAZOVALA JE OMOTAČ OKO PLANETE...“

TEMPERATURA ZEMLJE UVEĆALA SE ZA SVEGA NEKOLIKO STEPENI, ALI I TO JE BILO DOVOLJNO DA SE ISTOPI LED NA POLARNOM KRUGU... POJAVA SLIČNA ONOJ KOJU VI NAZIVATE „EFEKTOM STAKLENIKA“.
„PRE OTPRILIKE 75.000 GODINA VELIKE POVRŠINE BILE SU POPLAVLJENE, MEĐU NJIMA RUTA I DAITA KOJE SU TADA PRIPADALE ATLANTIDI.“
PRE 75.000 GODINA... ZNAČI, ATLANTIDA JE STVARNO POSTOJALA?
DA, A TA MUČENIČKA ZEMLJA RAZARANA JE VIŠE PUTA. KATASTROFA KOJU JE OPISAO PLATON SAMO JE JEDNA OD MNOGIH.
NAŠI NAUČNICI SU POKUŠALI DA DOSKOČE NEVOLJAMA. NAJPRE SU ODLUČILI DA ISELE SVE STANOVNIKE IZ OBLASTI OSUĐENIH DA BUDU POPLAVLJENE.
„ALI, TO JE STVORILO PROBLEME PRENASELJENOSTI, NESTAŠICA I RATOVA. TADA JE NEKO DOŠAO NA IDEJU DA ISKORISTI MORE KOJE JE PRETILO DA NAS DEFINITIVNO UNIŠTI.“

OBAVLJENA SU BROJNA ISTRAŽIVANJA I UTVRĐENO JE DA JE ODNOS SOLI NEOPHODNIH ZA ŽIVOT, KAO I NATRIJUMA, KALCIJUMA, HLORA I SLIČNO, IDENTIČAN U KRVI I U MORSKOJ VODI.
„DELFINI SU POSMATRANI S POSEBNOM PAŽNJOM ZBOG NJIHOVIH FIZIOLOŠKIH KARAKTERISTIKA I SPOSOBNOSTI DA UDIŠU UGLJEN-DIOKSID."
TAKO JE NAUČNIK PO IMENU **ODUARPA** OBAVIO PRVE BIOGENETSKE EKSPERIMENTE. LJUDI SU „UKRŠTANI" SA ŽIVOTINJAMA RAZNIH VRSTA...
„...IZ ČEGA SU PROIZIŠLI ČUDOVIŠNI HIBRIDI ČIJI JE IZGLED UŽASNUO I SAME NJIHOVE TVORCE."
„MANJI BROJ TIH NESREĆNIKA ŠTO SU PREŽIVELI EKSPERIMENTE IZOLOVAN JE NA OSTRVIMA ILI U NENASELJENIM OBLASTIMA."

VEROVATNO I NA **KRITU...**
TAKOĐE JE ODREĐENA I POSEBNA ZONA U KOJU SU IH DEPORTIRALI. TAMO SU EKSPERIMENTI NASTAVLJENI. UBRZO SE POKAZALO DA JE JEDNA RASA POSEBNO ZANIMLJIVA.
„ONA NASTALA UKRŠTANJEM LJUDI I DELFINA, TAKOZVANE **SIRENE**."
POTOM JE DOŠLO DO NAGLOG POGORŠANJA. EFEKAT STAKLENIKA SE UVEĆAO.
„OGROMNI TALASI ZBRISALI SU SA ZEMLJE DŽINOVSKE GRADOVE..."
„NEZNATAN DEO STANOVNIKA SPASAO SE ZAHVALJUJUĆI SPLAVOVIMA..."

"...ALI **HIBRIDI** SU BILI PREPUŠTENI SEBI SAMIMA. SIRENE I TRITONI PREŽIVELI SU POD VODOM."
PROTEKLI SU MILENIJUMI. GENETSKE KARAKTERISTIKE VODENIH ŽIVOTINJA IZ KOJIH SU SE RAZVILE SIRENE PREOVLADALE SU...
...UPRAVO ONAKO KAKO PRIČAJU GRČKE LEGENDE PREMA KOJIMA SU SIRENE NEKADA IMALE MELODIČAN GLAS, A ZATIM IH VIŠE NIKADA NIKO NIJE ČUO DA PEVAJU.
MI DELFINI PONOVO SMO POSTALI SAMO DELFINI... ILI, BOLJE, DELFINI MUTANTI.
UOSTALOM, U GRČKIM LEGENDAMA DELFINI SU PRIKAZANI KAO LJUDI KOJE SU BOGOVI PRETVORILI U RIBE.
LJUDI SU, MEĐUTIM, OSTALI LJUDI, NASILNICI... ŠTO I JESTE OSNOVNA KARAKTERISTIKA VAŠE VRSTE. PRE 30.000 GODINA ČAK STE USPELI DA **ISTREBITE** CELU RASU... **NEANDERTALSKOG ČOVEKA.**
HMGRR!

HMM... POČINJEM DA SHVATAM. A ŠTA JE SA PODMORSKIM GRAĐEVINAMA NA PUČINI ISPRED BIMINIJA?
DA LI SE RADI O OSTACIMA ATLANTIDE, ILI...?
DA, ATLANTIDE...
...ALI JEDNE ZNATNO STARIJE ATLANTIDE I ZNATNO VEĆE. OVDE JE SAČUVANO VRLO MALO SPOMENIKA POD MOREM.
NIKADA NEĆU MOĆI ZABORAVITI DA SI MI POMOGAO. UKOLIKO POSTOJI NEKO MESTO KOJE BI ŽELEO DA VIDIŠ, MOŽDA ĆU TE JEDNOG DANA TAMO ODVESTI...
...ALI SAMO AKO MI UČINIŠ USLUGU.
USLUGU? KAKVU USLUGU?
IZVUKLA SAM SA DNA APARAT KOJI BI MOŽDA MOGAO DA POSLUŽI DA SE OČUVA MIR. OSTAVILA SAM GA U MORU, ALI TAČNO ZNAM GDE ĆU GA NAĆI.

TO JE ONO ŠTO SU TRAŽILI LJUDI KOJI SU VAS NAPALI. AKO MI POMOGNEŠ, PREDAĆU TI GA.
EDVIN JE BAŠ ZBOG TOG PREDMETA IZGUBIO ŽIVOT. HTELA BIH...
DA GA VRATIŠ?
NE SAMO TO. NAMERAVAM DA UČINIM NEŠTO ZA SVOJE BLIŽNJE.
DA SE NISAM SASVIM SLUČAJNO OVDE ZADESILA, UPUTILI BI NA DNO NEKOG „NORMALNOG" DELFINA, I TO NA DUBINU OD TRISTA METARA.
MORAŠ IH UBEDITI DA U ZAMENU ZA SONAR UNIŠTE INSTALACIJE „PROJEKTA SILAB III".
NISAM TAKO NAIVNA DA POVERUJEM KAKO IH NEĆE PONOVO PODIĆI, ALI DOTLE ĆE MOJA BRAĆA DOBITI U VREMENU.
HMM... NEĆE BITI NIMALO LAKO...

...ALI OBEĆAVAM DA ĆU POKUŠATI. SVE ĆU PREDUZETI DA SE OSTVARI ONO ŠTO ŽELIŠ.
ZNAM.
TVOJI SU MENTALNI TALASI POZITIVNI, KAO KOD SVIH ČESTITIH LJUDI.
ZBOG TOGA ĆU TI POVERITI GDE SAM OSTAVILA SONAR. SLUŠAJ...
POTOM JE PATSI ZAPLIVALA PREMA PUČINI...
ZBOGOM, PATSI!
ZBOGOM. OPET ĆEMO SE SRESTI!

IJUJORK, NAKON IZVESNOG VREMENA...
„PRE NEGO ŠTO SAM SE VRATIO KUĆI, POSETIO SAM SVOG STAROG PRIJATELJA FON HANSENA. ISPITAO JE RUŠEVINE UCRTANE NA MAPI."
„KAZAO JE DA SE RADI O „NEKOLIKO KAMENIH OSTATAKA", KOJI SU, PREMA NJEGOVOM MIŠLJENJU, PRIPADALI CIVILIZACIJI ZNATNO STARIJOJ OD ATLANTIDE."
POGODIO JE, KAO I OBIČNO. ALI, NISAM SE USUDIO DA MU POMENEM PATSI STRAHUJUĆI DA BI TO PROKOMENTARISAO SVOJIM UOBIČAJENIM USKLIKOM: „UMPAH! GLUPOSTI!"
„KRISTOFERU IZ OBAVEŠTAJNE AGENCIJE OTKRIO SAM GDE MOŽE NAĆI SONAR, A ZAUZVRAT SAM ZVANIČNO DOBIO OBEĆANJE DA ĆE PROJEKAT SILAB III BITI OBUSTAVLJEN."
„DAKLE, MOŽEMO SMATRATI DA JE SLUČAJ, BAR ZASAD, ZAKLJUČEN."

ZAKLJUČEN?
SONAR JE VRAĆEN, ALI ENIGMA O DELFINU KOJI GOVORI JOŠ JE OTVORENA. BREND SIGURNO ZNA NEŠTO VIŠE U VEZI SA TIM.
IZVESNO VREME SE ČINILO DA JE NESTAO, ALI UPRAVO MALOČAS MOJI LJUDI SU JAVILI KAKO SU GA VIDELI DA ULAZI U VILU ŠTO PRIPADA IRVINU.
„SIGURNO TRAŽI NEKI DOKUMENT KOJI ĆE MU POSLUŽITI KAO DOKAZ DA JE DELFIN O KOJEM MI JE PRIČAO STVARNO POSTOJAO, A DA NISAM POVEROVAO."
HM... KAO DA JE NEKO SKOČIO U VODU. NIJE, VALJDA, DOŠAO OVAMO DA BI SE OKUPAO?
ZA IME SVETA!
OVOGA PUTA NIJE MORA! ZAISTA SAM SE PREOBRAZIO!
BREND! JESTE LI TO VI?

ALI...
OH, NE! NIJE MOGUĆE...
NIJE MOGUĆE! NIJE MOGUĆE!
BANG
BANG
JEDAN METAK OKRZNUO JE NEVEROVATNO STVORENJE, NEKADAŠNJEG BRENDA...
BANG
...I U NJEGOVOM MOZGU NEŠTO SE POKRENULO... ATAVISTIČKI NAGON, NAGON GRABLJIVCA, PA JE OD NAPADNUTOG POSTAO NAPADAČ...
DO VRA...

RGHGLLL!
NE... NEEE!
AAAH!
NHGUHHRAHHH!

POTOM JE...
GHA-RWW!
...NEOBIČNO BIĆE SKOČILO U BAZEN...
...POKRENULO REŠETKU KOJA GA DELI OD OTVORENOG MORA...
...I ZAPLIVALO PREMA PUČINI...
KRAJ EPIZODE

ZONA X
TEKST: CASTELLI
CRTEŽ: HENRY
...A OVO JE ČEK NA IME AUTORSKIH PRAVA.
DO VRAGA!
OPET SI BIO U PRAVU... „NEMOGUĆE MAŠINE" DOŽIVELE SU FANTASTIČAN USPEH.
JA SAM UVEK U PRAVU. NISAM UZALUD KNJIŽEVNI POSREDNIK.
KAO ŠTO SAM I PREDVIĐAO, PUBLIKA OD TEBE OČEKUJE PRIČE KOJE SU ISKLJUČIVO PLOD MAŠTE I U KOJIMA NE MORAŠ OBAVEZNO LIČNO UČESTVOVATI.

UKORIČENO IZDANJE ZABELEŽILO JE PROSEČAN USPEH, DOK JE BROŠIRANO PLANULO KAO ALVA, U ŠTA SE MOŽEŠ UVERITI PREMA BROJU NULA ISPISANIH NA ČEKU *.
* U SJEDINJENIM DRŽAVAMA SE VELIKI BROJ KNJIGA IZDAJE ISTOVREMENO U LUKSUZNOM I U DŽEPNOM IZDANJU.
NEMOJ SUVIŠE OČEKIVATI OD TELEVIZIJSKIH MREŽA. DOBIO SAM MNOGO PONUDA, ALI KADA SE RADI O **TV**, TREBA ČEKATI GODINAMA DA SE POTPIŠE UGOVOR.
O KEJ, O KEJ... U SVAKOM SLUČAJU, SJAJNO SI OBAVIO POSAO, ZAHVALJUJUĆI ČEMU ĆU...
...KONAČNO MOĆI DA SE PODUŽE ODMARAM.
DA SE ODMARAŠ? AH, NE, DRAGI MARTI! VEĆ SAM NAPOMENUO DA DONOSIM JEDNU DOBRU I JEDNU LOŠU VEST...
LOŠA JE, U STVARI, IZVRSNA, A GLASI DA SAM **POTPISAO UGOVOR** KOJIM SE OBAVEZUJEŠ DA SVAKIH ŠEST MESECI ISPORUČIŠ NOVU ZBIRKU PRIČA.
SERIJA ĆE SE ZVATI: „MARTI MISTERIJA PREDSTAVLJA **ZONU X**." KAO ŠTO NASLUĆUJEŠ, **ZONA X** JE FANTASTIČNA DIMENZIJA U KOJOJ SE I NEOSTVARIVO MOŽE ISTINSKI DOGODITI.

„ZONA X"? NOVA ZBIRKA SVAKIH ŠEST MESECI? POTPUNO SI POLUDEO! A MOJ ODMOR?
ŽAO MI JE, ALI TRAJAĆE SVEGA PET MESECI I DVE NEDELJE... TI IONAKO NAPIŠEŠ KNJIGU ZA PETNAEST DANA, ZAR NE? MISLIŠ DA NE ZNAM DA UVEK RADIŠ U POSLEDNJEM TRENUTKU?
HA-HA!
NE BRINI, VEĆ SAM ODABRAO **TEMU** ZA PRVU KNJIGU.
HM... KADA JE TAKO, ZAŠTO JE SAM I NE NAPIŠEŠ?
OH, JASNO JE DA BIH MOGAO, ALI VIŠE VOLIM DA **TI** RADIŠ, A DA JA UBIRAM PROCENAT.
NASLOV ĆE GLASITI **„BESMISLENI SVETOVI"**. POLAZIŠTE JE JEDNOSTAVNO.
UNIVERZUM ILI NAŠA PLANETA, ALI NE ONAKO KAKO JE MI ZAMIŠLJAMO, VEĆ SASVIM DRUGAČIJE.

TAČNIJE, JEDAN DVODIMENZIONALNI UNIVERZUM... ILI ZEMLJA U KOJOJ SUNCE NIKADA NE ZALAZI...
HMM...
OLAKŠAO SI MI POSAO. I NEHOTICE SI NAVEO DVOJICU KLASIKA: FLATLENDA I JEDNU PRIČU ISAKA ASIMOVA ČIJEG NASLOVA TRENUTNO NE MOGU DA SE SETIM.
O TOJ JE TEMI PRAKTIČNO VEĆ NAPISANO SVE ŠTO SE DALO NAPISATI.
„U ČEMU ĆE SE OGLEDATI TVOJE POŠTENJE", KAO ŠTO JE REKAO NEKO, NE ZNAM VIŠE KO. UOSTALOM, IMAŠ LI BOGATU MAŠTU ILI NE?
PA, POŠTO SAM TI SVE RASTUMAČIO, NEĆU VIŠE DA TI SMETAM I ODLAZIM ZAISTA ZADOVOLJAN. ČUĆEMO SE KROZ ŠEST MESECI...
...TO JEST, KROZ PET MESECI I DVE NEDELJE KADA ĆEŠ MI TELEFONIRATI OČAJNIČKI TRAŽEĆI DA ZAMOLIM IZDAVAČA DA ODLOŽI PREDAJU RUKOPISA ZA NEKOLIKO DANA. ODGOVORIĆU TI DA TO NEĆU UČINITI. JASNO?
TAKO JE NASTALA OVA ZBIRKA POMALO NEOBIČNIH PRIČA KOJE JE SMISLIO LIČNO DETEKTIV NEMOGUĆEG...

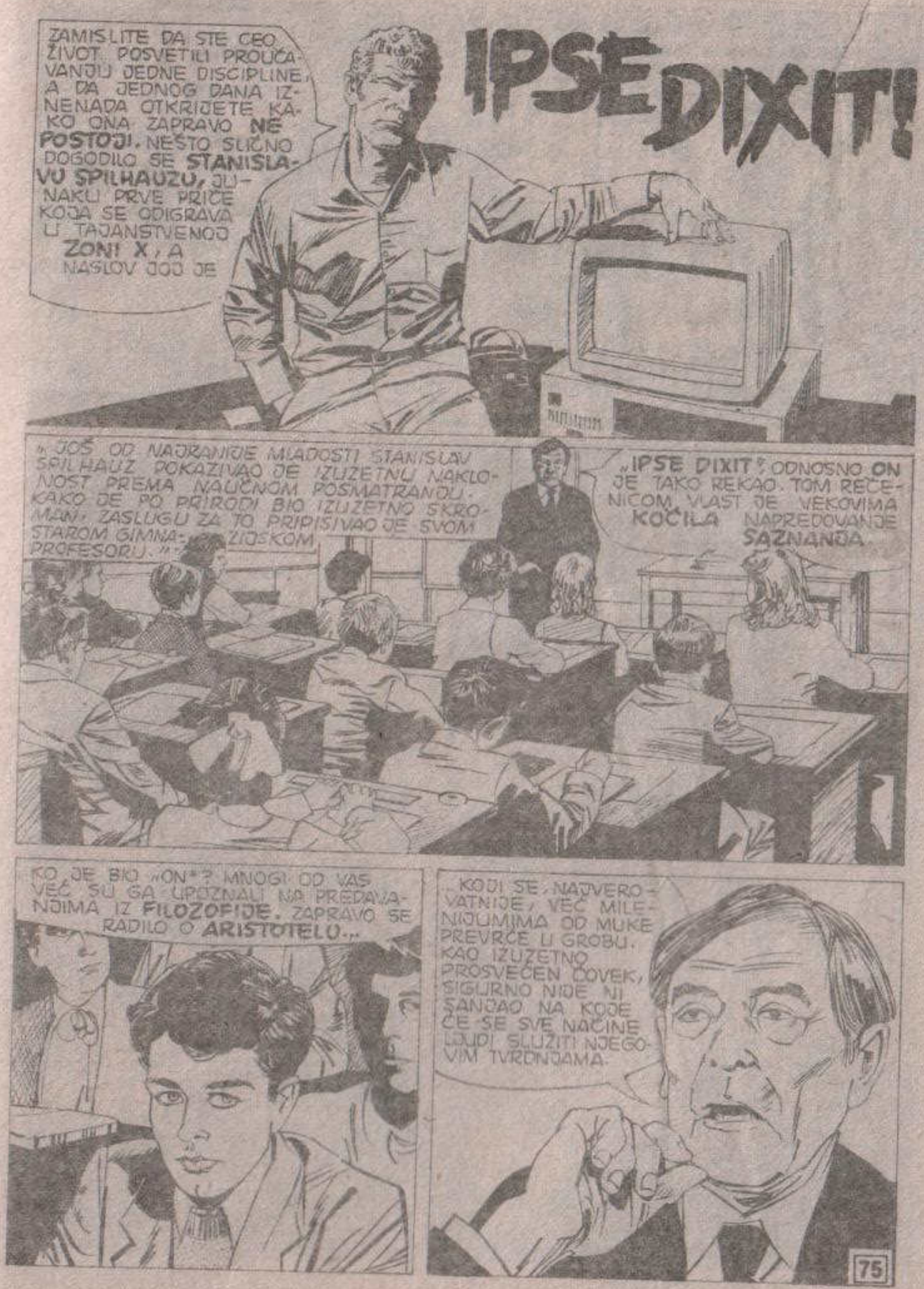
ZAMISLITE DA STE CEO ŽIVOT POSVETILI PROUČAVANJU JEDNE DISCIPLINE, A DA JEDNOG DANA IZNENADA OTKRIJETE KAKO ONA ZAPRAVO NE POSTOJI. NEŠTO SLIČNO DOGODILO SE STANISLAVU ŠPILHAUZU, JUNAKU PRVE PRIČE KOJA SE ODIGRAVA U TAJANSTVENOJ ZONI X, A NASLOV JOJ JE
IPSE DIXIT!
„JOŠ OD NAJRANIJE MLADOSTI STANISLAV ŠPILHAUZ POKAZIVAO JE IZUZETNU NAKLONOST PREMA NAUČNOM POSMATRANJU. KAKO JE PO PRIRODI BIO IZUZETNO SKROMAN, ZASLUGU ZA TO PRIPISIVAO JE SVOM STAROM GIMNAZIJSKOM PROFESORU."
„IPSE DIXIT", ODNOSNO ON JE TAKO REKAO. TOM REČENICOM VLAST JE VEKOVIMA KOČILA NAPREDOVANJE SAZNANJA.
KO JE BIO „ON"? MNOGI OD VAS VEĆ SU GA UPOZNALI NA PREDAVANJIMA IZ FILOZOFIJE. ZAPRAVO SE RADILO O ARISTOTELU...
...KOJI SE, NAJVEROVATNIJE, VEĆ MILENIJUMIMA OD MUKE PREVRĆE U GROBU. KAO IZUZETNO PROSVEĆEN ČOVEK, SIGURNO NIJE NI SANJAO NA KOJE ĆE SE SVE NAČINE LJUDI SLUŽITI NJEGOVIM TVRDNJAMA.

POPUT MNOGIH SVOJIH SAVREMENIKA, ARISTOTEL JE U NAJBOLJIM NAMERAMA PODRŽAVAO IZVESNE TEORIJE KOJE ĆE SE U BUDUĆNOSTI POKAZATI POGREŠNIMA. NA PRIMER, DA JE ZEMLJA SREDIŠTE SVEMIRA...
„...I DA SE SUNCE I ZVEZDE OKREĆU OKO NJE UMESTO OBRNUTO, KAKO SU TVRDILI LEUKIP I DEMOKRIT I KAKO JE, MNOGO KASNIJE, USTANOVIO PTOLOMEJ NA OSNOVU OZBILJNIH ISTRAŽIVANJA."
ARISTOTEL JE, TAKOĐE, OSPORAVAO ATOMIZAM, PREMA KOJEM JE MATERIJA SASTAVLJENA OD BESKRAJNO SIĆUŠNIH ČESTICA, BRANEĆI TEORIJU O „KONTINUITETU" MATERIJE.
KOD GRKA NIJE POSTOJALO SAMO JEDNO TUMAČENJE UNIVERZUMA...
...VEĆ IH JE BILO VEOMA MNOGO, ZAVISNO OD FILOZOFSKIH „ŠKOLA". SVAKI FILOZOF PRILAZIO JE TOJ TEMI SA DRUGOG STANOVIŠTA: POLITIČKOG, DRUŠTVENOG, RELIGIOZNOG...
ARISTOTEL SE ZADRŽAO NA RELIGIOZNIM ASPEKTIMA TVRDEĆI DA JE SVEMIR NASTAO NI IZ ČEGA VOLJOM VRHUNSKOG BIĆA, ODNOSNO NEKOGA VEOMA SLIČNOG KATOLIČKOM BOGU.

ARISTOTELOVE TEORIJE SU SE GOTOVO SAVRŠENO PODUDARALE SA BIBLIJSKIM. ZBOG TOGA IH JE HRIŠĆANSTVO PRIHVATILO PRETVORILO U SVOJE DUHOVNO VLASNIŠTVO.
PREMA TOME, OSPORAVATI ARISTOTELA ZNAČILO JE OSPORAVATI RELIGIJU. A OSPORAVANJE NIJE BILO NIŠTA DRUGO DO NEGIRANJE SVETOVNE MOĆI CRKVE.
ZATO JE SVAKA NOVA HIPOTEZA O PRIRODI SMESTA ODBACIVANA ČUVENOM REČENICOM „IPSE DIXIT": „NIJE ISTINA JER TAKO NIJE GOVORIO ARISTOTEL". ONAJ KO JE UPORNO OSTAJAO PRI SVOME PROGANJAN JE. GALILEJ JE IZVEDEN PRED SUD JER JE TVRDIO...
„... DA SE ZEMLJA OKREĆE OKO SUNCA, A NE OBRATNO, ŠTO JE PROGLAŠENO JERETIČKOM TEORIJOM."
IPAK SE OKREĆE...
SVE SAM VAM OVO ISPRIČAO KAKO BIH VAS PODSTAKAO DA SE NE OSVRĆETE NA IPSE DIXIT, TO JEST NA PREDRASUDE. KAKO JE I GALILEJ SMATRAO, JEDINI NAČIN DA SE NAPREDUJE NA PUTU SAZNANJA SADRŽAN JE U FORMULI „EKSPERIMENTISATI I ODBACITI ONO ŠTO SE NE MOŽE PRIHVATITI".

„EKSPERIMENTISATI I ODBACITI". NA TOJ MAKSIMI ZASNOVANA JE KRATKA, ALI MUNJEVITA KARIJERA STANISLAVA SPILHAUZA.
„U DVADESET PETOJ GODINI NAVUKAO JE NA SEBE GNEV AKADEMSKOG SVETA ZALAŽUĆI SE ZA TEORIJU KOJA JE IZ OSNOVA PODRIVALA ONU KOJU JE OBRAZLOŽIO AJNŠTAJN."
„STANISLAVA SU ISMEJALI I PROFESORI I KOLEGE, ALI ON NA TO UOPŠTE NIJE OBRAĆAO PAŽNJU."
„REČI NJEGOVOG STAROG NASTAVNIKA DAVALE SU MU SNAGE DA NASTAVI DA „NAPUŠTA PREDRASUDE", UBEĐEN DA JE JEDINI PRAVI PUT EKSPERIMENTISANJE."
„TRI GODINE KASNIJE GRUPA JAPANSKIH NAUČNIKA „ZVANIČNO" JE DOŠLA DO ISTOVETNIH ZAKLJUČAKA. ODMAH JE IZBIO SKANDAL."

„UGLEDNI AMERIČKI ČASOPIS „SAJENTIFIK AMERIKEN" OBJAVIO JE ČLANAK O MLADOM NAUČNIKU STAVLJAJUĆI AKADEMSKE KRUGOVE U NEZGODAN POLOŽAJ."
SCIENTIFIC AMERICAN
U OČAJNIČKOM POKUŠAJU DA NEKAKO SPASU ČAST, ORGANIZOVAN JE SKUP POVODOM „ČUDA OD DETETA". MADA SU GA NAUČNICI BOJKOTOVALI, NOVINARI SU MU PRISUSTVOVALI U OGROMNOM BROJU.
„NA POMOLU JE, NARAVNO, BILA I AFERA, JER SE PRIČALO DA IZMEĐU ŽENE AUTORA ČLANKA I MLADOG STANISLAVA POSTOJI, KAKO JE ŠTAMPA PISALA, „NEŽNO PRIJATELJSTVO"."
POSEBNA MI JE ČAST ŠTO VAM MOGU PREDSTAVITI VELIKU NADU NAUČNOG SVETA: STANISLAVA SPILHAUZA, MLADIĆA OD SVEGA DVADESET OSAM GODINA.
„UVODNIČAR JE DUGO GOVORIO. U ŽELJI DA SE IZVINI ZBOG SLABOG INTERESOVANJA AKADEMACA ZA STANISLAVOVE IDEJE, IZGOVARAO JE VEŠTO SROČENE REČENICE KOJE SU SE NA KRAJU PRETVORILE U SVOJEVRSNU SAMOHVALU."
„DOK JE STARIJI KOLEGA LIKOVAO ZBOG APLAUZA KOJI JE POBRAO, NEOČEKIVANO JE REČ UZEO STAN..."
SAMO TRENUTAK!

MOLIM ZA TRENUTAK TIŠINE, GOSPODO.
ZAHVALJUJEM SE PROFESORU NA IZVINJENJIMA, ALI BOJIM SE DA SU NEUMESNA.
JA SAM TAJ KOJI TREBA DA SE IZVINI JER JE TEORIJA KOJU SAM IZNEO, A POSLE MENE SU ISTO UČINILI I SLAVNI JAPANSKI NAUČNICI, U POTPUNOSTI POGREŠNA.
KAKO POGREŠNA? LIČNO SAM PROVERIO SVAKI PARAGRAF, PASUS PO PASUS. LIČNO SAM SE DIVIO OŠTROUMNOSTI IZVESNIH ZAPAŽANJA...
ONDA STE I VI POGREŠILI. KAO ŠTO JE GOVORIO GALILEO, TREBA ISPROBATI, PA, UKOLIKO SE MORA, ODBACITI...

... A SADA JE TRENUTAK ZA ODBACIVANJE. KAKO JAPANSKE KOLEGE, TAKO I JA NAČINILI SMO SUŠTINSKU GREŠKU KOJU JE TEŠKO OTKRITI PRILIKOM POVRŠNE ANALIZE. TREBALO MI JE TRI GODINE DA JE ZAPAZIM.
PO DRUGI PUT STANISLAV JE NAIŠAO NA OTPOR SVOJIH KOLEGA. NIJE POTREBNO DA NAPOMINJEM DA SU ŠEST MESECI KASNIJE I JAPANSKI NAUČNICI PRIZNALI GREŠKU.
„TADA JE STANOVA KARIJERA POČELA VRTOGLAVO DA NAPREDUJE. U TRIDESET DRUGOJ GODINI OTKRIO JE NOVU SUBATOMSKU ČESTICU, NAZVANU „ULTRANEUTRON".
„DOKAZ O NJENOM POSTOJANJU RASTUMAČIO JE PRAVU PRIRODU „CRNIH RUPA", TAJNU „PRETERANE TEŽINE" UNIVERZUMA I DRUGE TRI ILI ČETIRI NEJASNE TAČKE U TEORIJI O „BIG BENGU" ČIJE BI OBJAŠNJAVANJE BILO SUVIŠE KOMPLIKOVANO."
„U TRIDESET TREĆOJ GODINI STAN SE OŽENIO BIVŠOM SUPRUGOM SVOG NAJLJUĆEG PROTIVNIKA."

„U TRIDESET PETOJ, VEĆ SLAVAN I BOGAT ZAHVALJUJUĆI NEKIM INDUSTRIJSKIM PATENTIMA, POSVETIO SE IZRADI NAROČITOG TIPA **MIKROSKOPA** POTPUNO NOVE KONCEPCIJE..."
„...INSTRUMENTA DALEKO EFIKASNIJEG OD SVIH DOTAD KONSTRUISANIH. TAKO JE DOŠAO DO VAŽNOG ZAKLJUČKA..."
GODINAMA JE **TEORIJSKI** PROUČAVAO SASTAV ATOMA OSLANJAJUĆI SE NA **DEDUKCIJE** I PRORAČUNE NAUČNIKA KOJI SU MU PRETHODILI. ALI, KAO UOSTALOM I SVI DRUGI, NIKADA SVOJIM OČIMA NIJE VIDEO **ATOM**.
„U IZVESNOM SMISLU, I SAM JE UPAO U ZAMKU **„IPSE DIXIT"**. MEĐUTIM, NAJNOVIJA MIKROSKOPSKA NAPRAVA KONAČNO ĆE MU OMOGUĆITI DA **LIČNO** PROVERI SVAKI ELEMENAT SVOJE TEORIJE."
STANE...
„JOŠ JEDNOM, KAO ODANI PRISTALICA GALILEJA, STAN SE OPREDELIO ZA **EKSPERIMENTALNU METODU**. ZA NEPUNIH MESEC DANA APARAT JE BIO GOTOV..."

JEDAN **GOSPODIN** ŽELI DA RAZGOVARA SA TOBOM.
NIJE REKAO KO JE, ALI TVRDI DA GA DOBRO POZNAJEŠ I DA MU **NEŠTO DUGUJEŠ**.
„PROTIVNO UOBIČAJENOM PONAŠANJU, STANISLAV JE NAPUSTIO LABORATORIJU..."
„ČOVEK KOJI JE SEDEO U DNEVNOJ SOBI MORA DA JE IMAO NAJMANJE DEVEDESET GODINA. KOŽA MU JE BILA POTPUNO ISUŠENA, RUKE KAO U KOSTURA. MEĐUTIM, U POGLEDU MU JE JOŠ BLISTALA **IZUZETNO ŽIVA** INTELIGENCIJA..."
DRAGO MI JE ŠTO TE VIDIM, STANE. SMEM TAKO DA TE OSLOVLJAVAM, ZAR NE? KAO U VREME KADA SI POHAĐAO **ŠKOLU...**
ALI, VI... VI STE MOJ STARI PROFESOR FIZIKE! MISLIO SAM DA STE... HM...
...**MRTAV!** NE USTRUČAVAJ SE, MLADIĆU... VEĆ SAM SE ODAVNO POVUKAO IZ JAVNOSTI.
IPAK, POSTOJE SITUACIJE KADA SE I STARAC KAO ŠTO SAM JA MORA ODREĆI USAMLJENOSTI U KOJU SE POVUKAO.
?

SITUACIJE? NE RAZUMEM, PROFESORE... ŠTA SE DOGODILO?
OVDE NE MOGU DA GOVORIM, SINKO. ŽELEO BIH...
...PA... ŽELEO BIH DA MI POSVETIŠ TRI SATA VREMENA DA POPRIČAMO O IZVESNIM STVARIMA I DA TI NEŠTO POKAŽEM.
KADA, PROFESORE?
ODMAH. TAKO ĆEŠ MOĆI DUŽE DA RAZMIŠLJAŠ.
ALI.. ZAŠTO?
VIDEĆEŠ. HAJDEMO.
TRI SATA! ODVODIM VAM GA NA SAMO TRI SATA.
ALI...
U STARČEVOM GLASU BILO JE NEČEGA ČEMU SE STANISLAV NIJE MOGAO ODUPRETI. GOTOVO MEHANIČKI, OBUKAO JE KAPUT I POŠAO...
„NAPOLJU JE ČEKALA LIMUZINA. „ČUDNO", POMISLIO JE STAN. NI SAM NE ZNAJUĆI ZAŠTO, STEKAO JE UBEĐENJE DA JE PROFESOR SIROMAŠAN."
LEP AUTOMOBIL, ZAR NE? NA ŽALOST, NIJE MOJ...
VLASNIŠTVO JE KOMPANIJE.

„ŠOFER U UNIFORMI OTVORIO JE VRATA STANISLAVU KOJI JE SVAKOG TRENUTKA POSTAJAO SVE ZBUNJENIJI..."
KOMPANIJE? KAKVE KOMPANIJE?
KOMPANIJE **IPSE DIXIT**. KASNIJE ĆU TI OBJASNITI.
JE LI TO ON?
DA... MOLIM TE, STANE, SEDI IZMEĐU NAS.
OBDAREN JE **IZUZETNO BUJNOM MAŠTOM**. AKO NAM POĐE ZA RUKOM DA GA UBEDIMO, SIGURNO ĆE BITI U STANJU DA POMOGNE.
DA ME UBEDITE... U ŠTA? KO JE OVAJ GOSPODIN?
IZVINI, STANE, ZABORAVIO SAM DA VAS UPOZNAM. MISTER **ŠO**, JEDAN OD RUKOVODILACA **IPSE DIXITA**.

„SA DVA ODSEČNA UDARCA U PREGRADNO STAKLO, ŠO JE ZAPOVEDIO VOZAČU DA KRENE....“
KUC
KUC
„STAN JE TEK TADA PRIMETIO, DA SU STAKLA ZASENČENA I DA SE KROZ NJIH NIŠTA NE VIDI.“
ŠTA TREBA DA ZNAČI TO DA POSEDUJEM IZUZETNO BUJNU MAŠTU? MOŽDA STE ME ZAMENILI SA NEKIM DRUGIM...
AKO UOPŠTE POSEDUJEM BILO KOJI KVALITET ONDA JE TO, TAJ DA SE NE PREPUŠTAM MAŠTI. STALNO KONTROLIŠEM I PONOVO KONTROLIŠEM... „PROVERAVAM I OPET PROVERAVAM“, UPRAVO KAKO STE ME UČILI, PROFESORE.
„DA LI MU SE UČINILO ILI JE NA OSUŠENIM PROFESOROVIM USNAMA PRIMETIO IRONIČNI SMEŠAK?“
OH, NARAVNO, NE BRINI, DEČKO MOJ...
„AUTOMOBIL SE ISKLJUČIO IZ SAOBRAĆAJA NA DVADESETAK MINUTA, A POTOM SE STANU UČINILO DA SILAZE U PODZEMNI PARKING...“

STIGLI SMO, STANE.
„STANISLAV JE INSTINKTIVNO POGLEDAO REGISTARSKU TABLICU...“
„...I PRIMETIO DA KOLA KOJIMA JE DOVEZEN, KAO NI OSTALI PARKIRANI AUTOMOBILI, NEMAJU NIKAKVE OZNAKE.“
GDE SMO?
U SEDIŠTU IPSE DIXIT. NA ŽALOST, NEMAM OVLAŠĆENJE DA TI KAŽEM GDE JE TAČNO LOCIRANO.
IPSE DIXIT... NIKADA NISAM ČUO ZA TU KOMPANIJU.
IPAK, GARANTUJEM TI DA ODAVNO POSTOJI. JEDAN OD NJENIH OSNIVAČA BIO JE GALILEO GALILEJ.

STANISLAVU SPILHAUZU SE IZNENADA ZAVRTELO U GLAVI. BIO JE SIGURAN DA JE DOSPEO MEĐU LUDAKE.
"...LIFT IH JE ODNEO DO SAVREMENO OPREMLJENE KANCELARIJE..."
"...GDE IH JE SAČEKALA LJUBAZNA SLUŽBENICA..."
DOBRO DOŠLI U IPSE DIXIT, PROFESORE SPILHAUZ. OČEKIVALI SMO VAS.
DOĐI, STANE.
PREDSTAVIĆU TE SVOJIM KOLEGAMA. NEKE OD NJIH MOŽDA POZNAJEŠ...

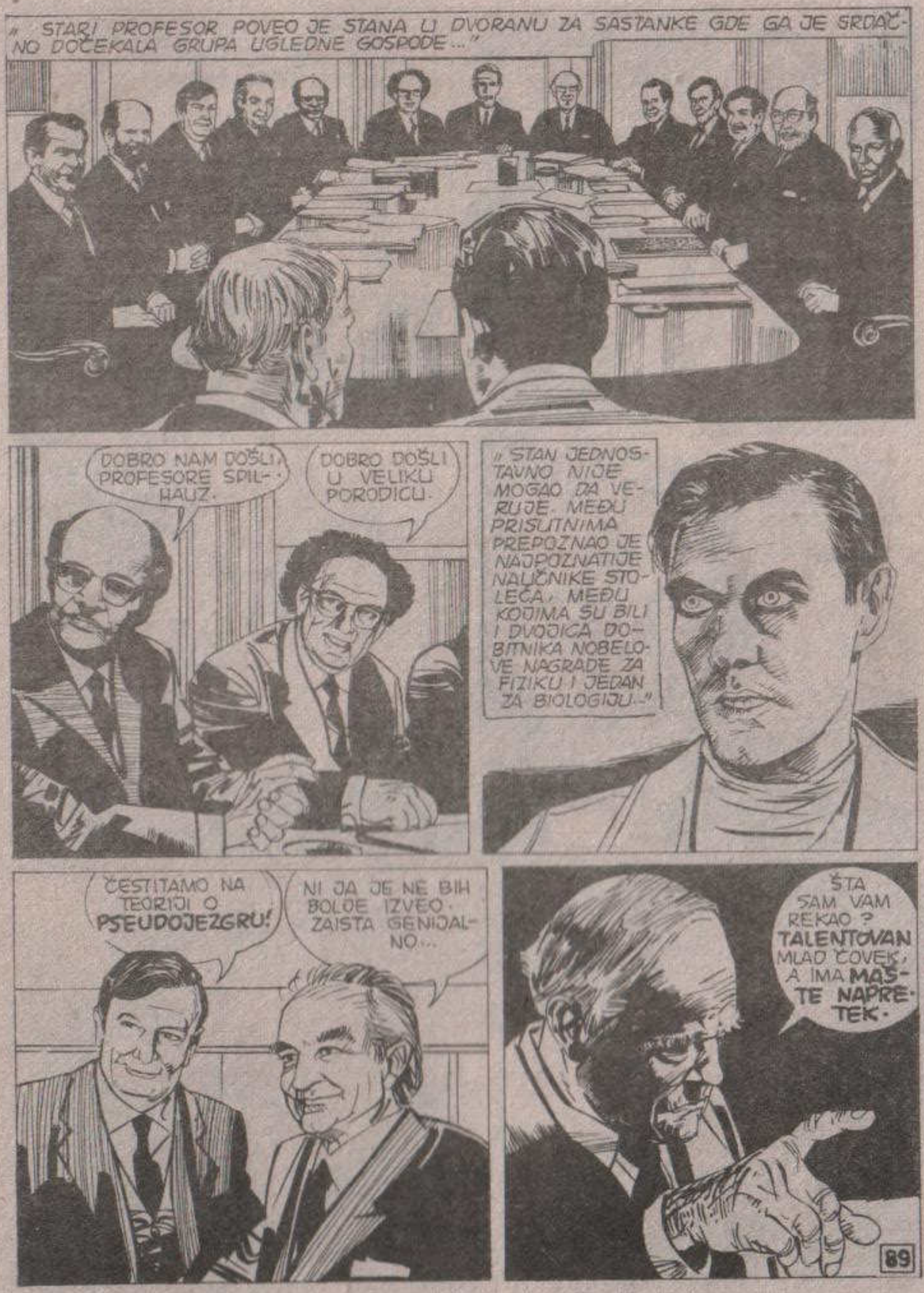
"...STARI PROFESOR POVEO JE STANA U DVORANU ZA SASTANKE GDE GA JE SRDAČNO DOČEKALA GRUPA UGLEDNE GOSPODE..."
DOBRO NAM DOŠLI PROFESORE SPILHAUZ.
DOBRO DOŠLI U VELIKU PORODICU.
"STAN JEDNOSTAVNO NIJE MOGAO DA VERUJE. MEĐU PRISUTNIMA PREPOZNAO JE NAJPOZNATIJE NAUČNIKE STOLEĆA, MEĐU KOJIMA SU BILI I DVOJICA DOBITNIKA NOBELOVE NAGRADE ZA FIZIKU I JEDAN ZA BIOLOGIJU..."
ČESTITAMO NA TEORIJI O PSEUDOJEZGRU!
NI JA JE NE BIH BOLJE IZVEO. ZAISTA GENIJALNO...
ŠTA SAM VAM REKAO? TALENTOVAN MLAD ČOVEK, A IMA MAŠTE NAPRETEK.

TEORIJA? MAŠTA? TALENAT? ŠTA HOĆETE DA KAŽETE? JA NIŠTA NE IZMIŠLJAM, JA...
HA-HA-HA!
SEĆATE LI SE, ŠO? TO ISTO SAM I JA KAZAO KADA STE ME PRE DVADESET GODINA DOVELI OVAMO.
OH, AKO VAS ZANIMA, I JA SAM TAKO GOVORIO MNOGO PRE VAS.
HOĆETE LI MI OBJASNITI? DA SE, SLUČAJNO, NE RADI O ŠALI? ILI STE, MOŽDA, SVI POLUDELI?
NITI JE ŠALA, NITI SMO POLUDELI. UBRZO ĆE TI BITI JASNO...
SEĆAŠ LI SE MOJIH PREDAVANJA O ARISTOTELU? ONIH KOJA SU TE IMPRESIONIRALA?

IPAK, DRAGI MOJ... ARISTOTEL JE NAPRAVIO DVE KRUPNE GREŠKE.
?
NARAVNO DA IH JE NAPRAVIO... I NE SAMO DVE...
U PRAVU SI. BIO JE UBEDEN DA JE ZEMLJA LOPTASTOG OBLIKA. ČAK JOJ JE IZRAČUNAO I OBIM.
OSIM TOGA, TVRDIO JE DA SE SUNCE I ZVEZDE NALAZE NA OGROMNOJ UDALJENOSTI.
GREŠKA, MLADIĆU... GREŠKA. U STVARI, ZEMLJA JE RAVNA, A ZVEZDE SU UDALJENE SVEGA NEKOLIKO STOTINA KILOMETARA.
MOLIM?

U REDU, HTELI STE DA SE NAŠALITE. ALI, SADA MORAM DA IDEM. ČEKA ME MOJ MIKROSKOP...
TRENUTAK!
MOLIM DIJAPOZITIV...
„U SALI JE ISKLJUČENO SVETLO I POJAVIO SE ZELENKASTI EKRAN...“
„POTOM SE NA PRAZNOM KVADRATU UKAZALA SLIKA...“
„...SLIKA PLOČE KOJA LEBDI U SVEMIRU. NA NJOJ SU SE VIDELI KONTINENTI ONAKVI KAKVIMA IH ZNAMO, A UNAOKOLO LANAC VISOKIH PLANINA KOJE SU ZADRŽAVALE ONO ŠTO JE ARISTOTEL NAZIVAO OKEANSKOM REKOM...“

ŠTA JE TO? MAKETA ZA NAUČNO-FANTASTIČNI FILM?
U PITANJU JE JEDNA OD MALOBROJNIH FOTOGRAFIJA ZEMLJE VIĐENE IZ SVEMIRA. SNIMLJENA JE IZ „SPUTNJIKA“ DALEKE 1957. GODINE.
NARAVNO, NIKADA NIJE OBJAVLJENA. U NEKOLIKO SEDIŠTA IPSE DIXITA POSTOJI SVEGA PET-ŠEST KOPIJA.
NA ŽALOST, SVI POKUŠAJI DA SE UTVRDI ŠTA SE KRIJE IZA VIDLJIVOG LIKA ZEMLJE IZJALOVILI SU SE. NEŠTO POPUT POLJA SNAGE...
...SPREČAVA BILO KOJI PREDMET DA PREĐE PLANINSKI MASIV ŠTO OKRUŽUJE REKU OKEAN.
„A OVO JE SUNCE. NALAZI SE NA 980 KILOMETARA OD ZEMLJE I ŠIROKO JE 120 KILOMETARA. KREĆE SE KRUŽNOM ORBITOM PARALELNOM SA REKOM OKEANOM I OSVETLJAVA ZONU KOJA JE NEPOSREDNO ISPOD NJEGA, TAKO DA, KAD JE OVDE DAN, U EVROPI SE SMRKNE.“
„ZVEZDE SU UDALJENE 1500 KILOMETARA I MNOGO SU MANJE OD SUNCA. KREĆU SE U SUPROTNOM PRAVCU, PA IH MOŽETE POSMATRATI SAMO NOĆU.“

ČUJTE, POŠTOVANA GOSPODO...
IGRA JE UZBUDLJIVA KAD JE KRATKA, RAZUMETE LI? ISKRENO GOVOREĆI, NE VIDIM ZAŠTO BISMO JE NASTAVLJALI. U LABORATORIJI ME ČEKA VELIKI POSAO, U STALNOJ SAM TRCI SA VREMENOM. STOGA...
ZAMOLIO SAM TE DA NAM POSVETIŠ TRI SATA, STANE. TRI SATA DA TE UVERIMO.
POGLEDAJ TABELU. TU SE NALAZE SVI PRORAČUNI O KRETANJU SUNCA I ZVEZDA. PRIMETIĆEŠ DA SE SAVRŠENO SLAŽU... MNOGO VIŠE... OD UOBIČAJENIH PREMA KOJIMA JE SUNCE U SREDIŠTU NAŠEG SISTEMA.
RECIMO DA STE U PRAVU... IPAK, NIJE MOGUĆE IZVESTI DOKAZ KOJI BI OBJASNIO IZVESNA KRETANJA PREMA DRUGAČIJOJ OPTICI, A ONA SE NE MOGU ODVOJATI NI SA FIZIČKE TAČKE GLEDIŠTA...
SVE JE U FIZICI MOGUĆE. KAKO JE ARISTOTEL GOVORIO, SVET JE STVORILO SVEMOGUĆE BIĆE I SAMO ONO, A NE FIZIČKI ZAKONI, ODLUČUJE O TOME ŠTO SE DOGAĐA U UNIVERZUMU.

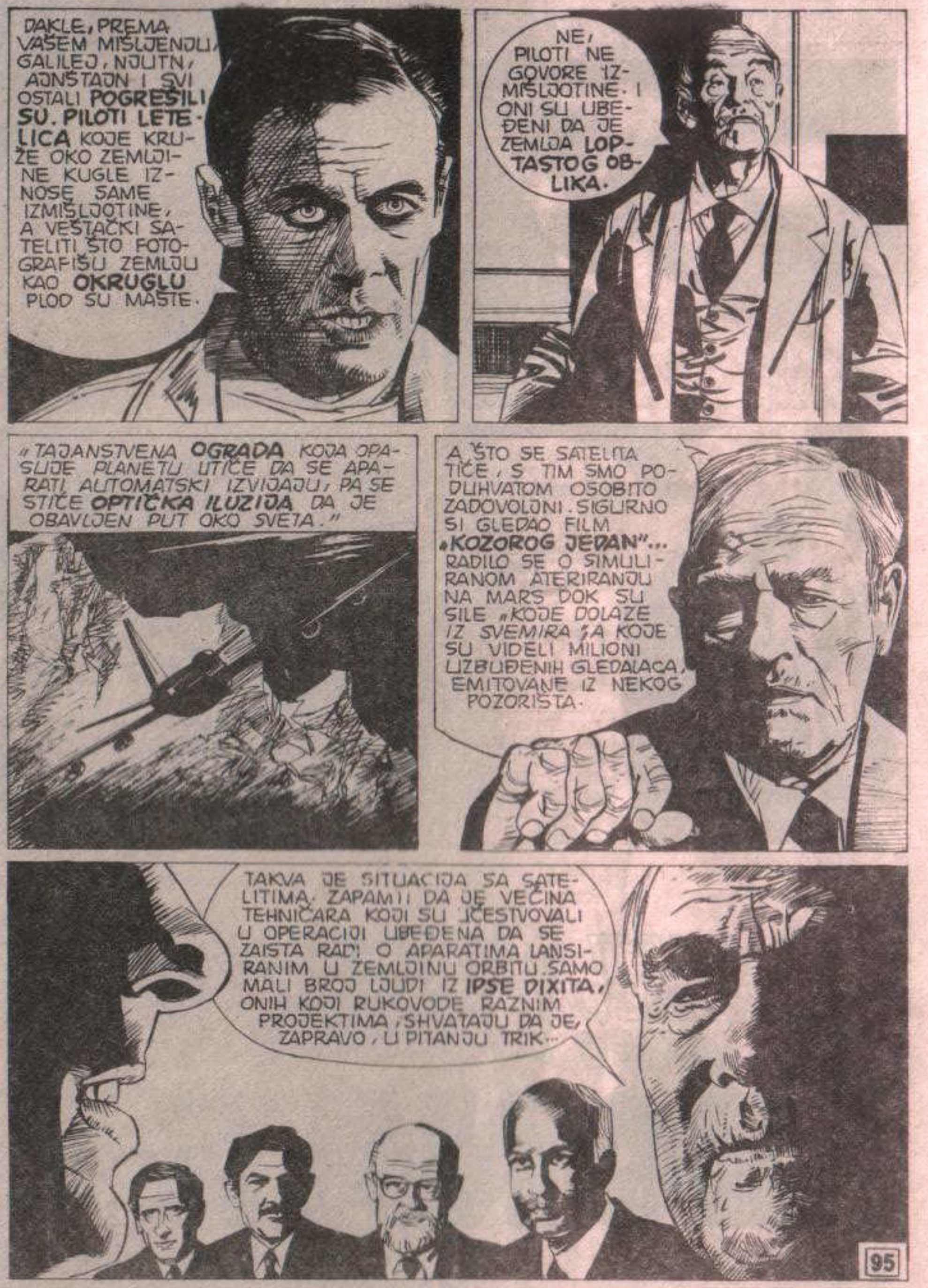
DAKLE, PREMA VAŠEM MIŠLJENJU, GALILEJ, NJUTN, AJNŠTAJN I SVI OSTALI POGREŠILI SU. PILOTI LETELICA KOJE KRUŽE OKO ZEMLJINE KUGLE IZNOSE SAME IZMIŠLJOTINE, A VEŠTAČKI SATELITI ŠTO FOTOGRAFIŠU ZEMLJU KAO OKRUGLU PLOD SU MAŠTE.
NE, PILOTI NE GOVORE IZMIŠLJOTINE. I ONI SU UBEĐENI DA JE ZEMLJA LOPTASTOG OBLIKA.
„TAJANSTVENA OGRADA KOJA OPASUJE PLANETU UTIČE DA SE APARATI AUTOMATSKI IZVIJAJU, PA SE STIČE OPTIČKA ILUZIJA DA JE OBAVLJEN PUT OKO SVETA.“
A ŠTO SE SATELITA TIČE, S TIM SMO PODUHVATOM OSOBITO ZADOVOLJNI. SIGURNO SI GLEDAO FILM „KOZOROG JEDAN“... RADILO SE O SIMULIRANOM ATERIRANJU NA MARS DOK SU SILE „KOJE DOLAZE IZ SVEMIRA“ A KOJE SU VIDELI MILIONI UZBUĐENIH GLEDALACA, EMITOVANE IZ NEKOG POZORIŠTA.
TAKVA JE SITUACIJA SA SATELITIMA. ZAPAMTI DA JE VEĆINA TEHNIČARA KOJI SU UČESTVOVALI U OPERACIJI UBEĐENA DA SE ZAISTA RADI O APARATIMA LANSIRANIM U ZEMLJINU ORBITU. SAMO MALI BROJ LJUDI IZ IPSE DIXITA, ONIH KOJI RUKOVODE RAZNIM PROJEKTIMA, SHVATAJU DA JE, ZAPRAVO, U PITANJU TRIK...

MARTI MISTERIJA VAM ZAKAZUJE SASTANAK ZA MESEC DANA U EPIZODI

ZONA X

Koliko je godina star kamen? A pepeljara ili bilo koji drugi predmet? Mašina Džerija Rosa mogla bi nam to otkriti, ali pazite... odgovor će biti zapanjujući. Nemojte propustiti sledeći sastanak sa Martijem Misterijom u ZONI X

YU ISSN 0353-1260